

Mówimy po chińsku

我们说汉语

Lin Kai-yu
Katarzyna Pawlak

Mówimy po chińsku

我们说汉语

Okladka, karty tytułowe, skład
ALEKSANDER BARNAS

Recenzenci
prof. dr hab. MARIA ROMAN SŁAWIŃSKI
WANG ZHONGYI

Redaktor prowadzący
PIOTR LAZAR

Redakcja i korekta
ZESPÓŁ

Redaktor techniczny
URSZULA KACZYŃSKA

NAGRANIA
Lektorzy
LIN KAI-YU, CHIANG TING-YI, ZHANG JIN

W publikacji wykorzystano zdjęcia z serwisu iStockphoto™.
Ilustracja na stronie 148: BARBARA WIŚNIEWSKA

© Copyright by Wydawnictwo „Wiedza Powszechna” Sp. z o.o.
Warszawa 2009

Wszelkie prawa zastrzeżone. Każda reprodukcja lub adaptacja całości bądź części niniejszej publikacji, niezależnie od zastosowanej techniki reprodukcji (drukarskiej, fotograficznej, komputerowej i in.), wymaga pisemnej zgody Wydawcy.

Wydawnictwo prowadzi sprzedaż wysyłkową książek za zaliczeniem pocztowym.

Hurtownia i księgarnia wysyłkowa: al. Prymasa Tysiąclecia 60/62
01-424 Warszawa, tel./fax 022 877 17 42 e-mail: hurtownia@wiedza.pl

Wydawnictwo „Wiedza Powszechna” Sp. z o.o.
ul. Śniadeckich 17, 00-654 Warszawa
tel. 022 827 07 99, fax w. 131
www.wiedza.pl e-mail: info@wiedza.pl

Wydanie I 2009 r.

Druk i oprawa: Zakład Poligraficzno-Wydawniczy POZKAL
ul. Cegielnia 10/12, 88-100 Inowrocław

ISBN 978-83-214-1389-1

O podręczniku

Oddajemy w Państwa ręce *Mówimy po chińsku* – podręcznik do nauki języka chińskiego na poziomie podstawowym. Językiem chińskim nazywamy tutaj standardowy język mandaryński, będący językiem urzędowym w Chinach (nazywany putonghua *mowa powszechna*), na Tajwanie (guoyu *język państwowy*) oraz będący jednym z oficjalnych języków Singapuru (huayu *język chiński*). Rodzina języków chińskich jest niezwykle rozbudowana i obejmuje dialekty oraz narzecza różniące się między sobą nie mniej niż poszczególne języki europejskie. Obecnie jednak przyswojenie języka mandaryńskiego pozwala na porozumiewanie się na niemalże całym obszarze ChRL, na Tajwanie i w Singapurze.

Proponowany przez nas kurs stawia sobie za cel możliwie pełne przybliżenie Państwu podstaw języka chińskiego – tak, aby nabyta wiedza była jak najbardziej praktyczna i przydatna w codziennej komunikacji, a jednocześnie stanowiła solidną bazę do kontynuowania nauki.

Podręcznik ten powstał z myślą o każdym, kto chce rozpocząć swoją przygodę z językiem chińskim i kulturą chińską, zarówno w grupie prowadzonej przez nauczyciela, jak i poprzez samodzielną naukę. Mając na względzie potrzeby uczących się samodzielnie, na końcu książki umieszczono **Klucz do ćwiczeń**.

Każda z 15 lekcji podręcznika stworzona jest według stałego wzoru, na który składają się następujące części:

- ♦ **Dialogi** – poruszające zagadnienia życia codziennego (zakupy, egzamin, rozmowa kwalifikacyjna, zdrowie, sytuacje towarzyskie itd.). Każda wypowiedź została zapisana znakami uproszczonymi (drukem czarnym) i znakami tradycyjnymi (drukem zielonym) oraz przetłumaczona na język polski. W odrębnej ramce poniżej dialogów podano ich zapis fonetyczny w oficjalnej transkrypcji języka chińskiego zwanej pinyinem¹.
- ♦ **Czytanka** – to dodatkowy element pojawiający się w Lekcjach 10 i 12–15. Jego funkcją jest zaznajomienie uczących się z dłuższymi formami pisanymi. Dwie ostatnie lekcje mają także dodatkowe czytanki o znacznym stopniu trudności (**Lektury nadobowiązkowe**), umieszczone w końcowej części lekcji. Celem uczącego się powinno być nie tyle dogłębne zrozumienie tych czytanek, ile przede wszystkim ćwiczenie umiejętności ogólnego zrozumienia (idei) tekstu, co, wobec ogromnego bogactwa języka chińskiego, jest umiejętnością niezbędną.

¹ Zapis fonetyczny języka chińskiego – zob. s. 17n.

Teksty wszystkich dialogów, czytanek i lektury nadobowiązkowej z Lekcji 14 zostały nagrane na CD, a numery odpowiadających im ścieżek audio podano na marginesie.

- ♦ **Słówka** – objaśnienie pojawiających się w dialogach nieznanych wyrazów. Pierwsza kolumna to numer porządkowy, w drugiej kolumnie podano wyrazy zapisane znakami uproszczonymi (drukem czarnym) i znakami tradycyjnymi (drukem zielonym) – znaki tradycyjne pominięto, jeśli nie różnią się od uproszczonych. W trzeciej kolumnie podano kategorię gramatyczną chińskiego hasła. Dla wyrazów wymagających w określonych kontekstach użycia klasyfikatorów (zob. Lekcja 4) po symbolu 量 i dwukropku podano te klasyfikatory. W kolumnie 4 podano zapis fonetyczny hasła w pinyinie, a po kresce dzielącej – przykłady użycia wyrazów wraz z tłumaczeniem (oraz pinyinem do Lekcji 4 włącznie). Ostatnia kolumna tabeli zawiera polski odpowiednik hasła. Czasami nowe słówka pojawiają się także w innych częściach lekcji (np. w ćwiczeniach). Ich wymowę i znaczenie podano w przypisach. Znajomość tych słówek, choć pożądana, nie jest jednak niezbędna dla zrozumienia treści dalszych lekcji.
- ♦ **Gramatyka** – objaśniająca (poprzez krótkie wyjaśnienie, analizę składniową i przykłady) nowe konstrukcje gramatyczne wprowadzone w dialogach. Każdej wprowadzonej konstrukcji towarzyszą **Ćwiczenia**. Przykłady do Lekcji 4 włącznie opatrzone są pinyinem i tłumaczeniem. Aby wyzwolić u uczących się nawyk samodzielnego czytania i rozumienia tekstu, w dalszych lekcjach podano tylko zapis znakami chińskimi.
- ♦ **Ćwiczenia utrwalające** – wymagające zintegrowanego użycia słówek, jak i konstrukcji poznanych w danej lekcji.
- ♦ **Ćwiczenia wymowy** – przeznaczone do nauki wymowy z wykorzystaniem nagrań.
- ♦ **Zwróć uwagę** – część zawierająca dodatkowe informacje leksykalne, gramatyczne i fonetyczne.
- ♦ **Czy wiesz, że...** – omówienie zagadnień, powiązanych z tematyką lekcji, z pogranicza języka i kultury. Poprzez ukazanie ścisłych, często fascynujących zależności istniejących między kulturą a językiem uczący się może znacznie poszerzyć swoją znajomość kultury chińskiej oraz docenić jej bogactwo i złożoność.

Części mowy w słówkach i tabelach gramatycznych podane są w formie skróconej nazwy chińskiej. Ich wykaz z tłumaczeniem na język polski znajduje się na dołączonej wkładce. Ze względu na rozbieżności między składnią chińską a polską chińska część mowy nie zawsze pokrywa się z polską częścią mowy. W tabelach gramatycznych stosujemy często zapis mieszany – polskie terminy określające części zdania (np. podmiot) oraz chińskie terminy określające części mowy (np. 动词 czasownik).

Na końcu podręcznika znajdują się trzy słowniki zawierające słówka wprowadzone w podręczniku: słownik polsko-chiński oraz dwa słowniki chińsko-polskie, umożliwiające wyszukiwanie haseł według zapisu fonetycznego wyrazów oraz według liczby kresek w szukanym znaku. Ze względu na stosunkowo niedużą liczbę znaków w słowniku zrezygnowaliśmy z typowego dla dużych słowników sposobu porządkowania znaków (zob. **Czy wiesz, że...** w Lekcji 4).

Podręcznik oparty jest na uproszczonym zapisie znaków języka chińskiego, stosowanym w ChRL i w Singapurze. Zapis ten dominuje we współczesnej dydaktyce języka chińskiego, co jest odbiciem dominującej pozycji ChRL jako ośrodka kultury chińskiej na świecie. Nasz podręcznik stwarza też solidne podstawy do zapoznania się z tradycyjnym zapisem chińskich znaków, stosowanym np. na Tajwanie czy wśród mniejszości chińskich na świecie. W tekście podręcznika zapis tradycyjny (nieuproszczony) oznaczony jest kolorem zielonym. W naszym przekonaniu nawet tak wstępne zapoznanie się z zapisem tradycyjnym nie tylko pomaga uświadomić sobie bogactwo i różnorodność chińszczyzny, ale także otwiera drogę do wielkiego obszaru, jakim jest literatura klasyczna i dawna sztuka chińska (kaligrafia, inskrypcje na budynkach świątynnych itp.), oparta na zapisie tradycyjnym.

Wbrew obiegowym przekonaniom nauka języka chińskiego na poziomie podstawowym nie musi przebiegać wolniej niż nauka języków europejskich. Przyswojenie treści naszego kursu, przewidzianego na 60 godzin nauki, pozwala na porozumiewanie się w różnorodnych sytuacjach życia codziennego. Przy okazji pragniemy podkreślić, że pojedynczej lekcji naszego podręcznika nie należy traktować jako materiału do opanowania na raz, ale jako spójną porcję materiału leksykalnego, gramatycznego i kulturowego, który powinien być zgłębiany jako całość, zawsze jednak według tempa uczących się, wyznaczonego przez nich samych lub przez nauczyciela.

Oprócz podręcznika nasz kurs zawiera zeszyt do pisania znaków oraz płytę CD. Układ zeszytu pozostawia uczącym się wybór pomiędzy ćwiczeniem pisania znaków uproszczonych i tradycyjnych. Taka właśnie zawartość kursu odzwierciedla nasze przekonanie, że język chiński powinien być zgłębiany harmonijnie w całym jego bogactwie – także graficznym i fonetycznym. Tylko takie podejście pozwala w pełni docenić jego piękno i logiczność.

Autorki

Spis treści – zagadnienia gramatyczne

Lekcja wstępna	13
I Pismo.....	13
II Tony.....	17
III Pinyin	17
IV Wymowa chińska i jej zapis w pinyinie	18
1 Jak masz na imię? 你叫什么名字? Nǐ jiào shén me míng zì?	21
I Zdania z czasownikami 姓, 叫 i 是	27
II Zdania pytające z partykułą pytającą 吗	28
III Zdania pytające z zaimkami pytającymi 谁, 什么 i 哪	30
IV Krótkie pytania z partykułą 呢	31
2 Zapraszam panią na herbatę! 我请您喝茶! Wǒ qǐng nín hē chá!	35
I Zdania z czasowniko-przymiotnikami (特性动): 忙, 好, 高兴 itp.	42
1. Zdania oznajmujące, przeczące i pytające z partykułą 吗	43
2. Pytania przez przeczenie z czasowniko-przymiotnikami	44
II Zdania oznajmujące, pytające z partykułą 吗 i przeczące typu: podmiot + 动 + dopełnienie	45
III Zdania porównawcze z wyrazem 也 <i>też</i>	46
1. Podmiot + czasowniko-przymiotnik (特性动)	46
2. Podmiot + czasownik (动) + dopełnienie	47
IV Zaimki osobowe w liczbie mnogiej: 我们, 你们, 他们, 她们	48
3 Czy lubisz czytać? 你喜欢不喜欢看书? Nǐ xǐ huān bù xǐ huān kàn shū?	51
I <i>Być w trakcie...</i> 在...(呢)	59
II Pytanie przez przeczenie	60
III Zdania z czasownikami posiłkowymi (助动) 要 <i>chcieć</i> i 喜欢 <i>lubić</i>	62
4 Pożycz mi, proszę, książkę 请借我一本书 Qǐng jiè wǒ yī běn shū	66
I Liczebniki do 100	72
II Klasyfikatory (量)	73
III Liczenie pieniędzy	76
IV Zaimki wskazujące 这 <i>ten</i> i 那 <i>tamten</i>	77

5 Czyja to płyta? 这是谁的光盘? Zhè shì shéi de guāng pán?	83
I Wyrażanie stosunku posiadania i przynależności.....	91
1. Z partykułą dzierżawczą 的: posiadający + 的 + należący.....	91
2. Bez partykuły dzierżawczej 的: posiadający + należący.....	92
II Posiadanie cechy.....	93
1. Z partykułą 的: określenie (cecha) + 的 + wyraz określany.....	93
2. Bez partykuły 的: określenie (cecha) + wyraz określany.....	94
III Wyrażanie stosunku posiadania, przynależności i cechy obiektu znanego rozmówcy.....	97
IV Wszyscy i <i>nikt</i>	98
1. <i>Wszyscy</i>	98
2. <i>Nikt</i>	98
3. <i>Nie wszyscy</i>	98
6 Chciałbym kupić używany samochód 买一辆旧车 Mǎi yī liàng jiù chē	104
I Liczby powyżej 10.....	113
II Szacowanie, ilość nieokreślona.....	114
1. Z wyrazem 多.....	114
a) Liczby poniżej 10 (wyłącznie w odniesieniu do pieniędzy).....	114
b) Liczby powyżej 10.....	115
2. Z wyrazem 几.....	115
3. Szacowanie typu: 两, 三本书 <i>dwie, trzy książki</i>	115
4. Inne sposoby wyrażania ilości nieokreślonej.....	116
III Kolory	117
IV Czasownik + dopełnienie jako określenie rzeczownika.....	117
7 Nowa praca 新工作 Xīn gōng zuò.....	122
I Czasowniko-dopełnienie (动受).....	130
II Zdania z partykułą 得.....	133
1. Zdania z czasownikiem.....	133
2. Zdania z czasowniko-dopełnieniem.....	133
3. Zdania typu: podmiot + (的) + dopełnienie + 动 + 得 + okolicznik sposobu	134
8 Gdzie jesteś? Czekam na ciebie! 你在哪儿? 我在等你呢! Nǐ zài nǎr?	
Wǒ zài děng nǐ ne!	139
I Określanie miejsca i położenia	146
1. 在 zài + nazwa miejsca, miejscowości, kraju, kontynentu.....	146
2. Określanie położenia.....	147
a) Określniki miejsca.....	147
b) Rzeczownik/zaimek osobowy + określnik miejsca	147
II Dom i sprzęty domowe.....	148
III Określanie pozycji i położenia – wzory zdań.....	149

IV Określenia czasu (1) – pory dnia, godziny, minuty	151
1. Określenia punktu w czasie – <i>kiedy?</i>	152
2. Wyrażanie okresów (czasu) – <i>jak długo?</i>	154
9 Podobno byłeś w Hongkongu 听说你到香港去了 Tīng shuō nǐ dào	
Xiāng gǎng qù le.....	158
I Określenia czasu (2) – lata 年 nián, pory roku 季节 jì jié, miesiące 月 yuè, tygodnie 星期 xīng qī, dni 天 tiān	167
1. Określenia czasu – <i>kiedy?</i>	167
2. Określenia czasu – <i>jak długo?</i>	169
II Partykuła 了	170
1. Partykuła 了 po czasowniku, wskazująca czynność dokonaną	170
a) Zdania z czasownikiem bez dopełnienia	170
b) Zdania z czasownikiem i dopełnieniem lub czasowniko-dopełnieniem	171
2. Partykuła 了 na końcu zdania, wskazująca na zmianę sytuacji	172
a) Zdania z czasownikiem bez dopełnienia	172
b) Zdania z czasownikiem i dopełnieniem lub czasowniko-dopełnieniem	173
c) Zdania z czasowniko-przymiotnikiem.....	174
III Już... 已经...了 i jeszcze nie... 还没...(呢).....	174
IV Zdania z 是...的	175
V Zdania z wyrazem 过.....	176
1. Zdarzenia i doświadczenia z przeszłości, łączące się z teraźniejszością	176
2. Zdarzenia w czasie przeszłym	177
VI Czasowniki ruchu i kierunku 来, 去 oraz wyrazy 从 i 到	177
VII Wyrażenia określające sposób wykonania czynności lub narzędzie	178
10 On niczego nie lubi! 他什么都不喜欢吃! Tā shén me dōu bù xǐ huān chī!.....	184
I Bezpośrednie następstwo: 一...就... <i>jak tylko...</i> , <i>to...</i>	194
II Wszystko i nic, wszędzie i nigdzie – wyrażenia z 都 lub 也	195
1. 疑问代 + 都 – <i>wszystko, wszyscy, wszędzie</i>	195
2. 疑问代 + 都/也 – <i>nic, nikt, nigdzie</i>	196
III Wzmocnienie przeczenia: 一 + 量 + (名) + 都/也	197
IV 会, 能, 可以: <i>móc, potrafić, umieć</i>	198
11 Myśleliśmy, że zabłądziłaś! 我们想你迷路了! Wǒ men xiǎng nǐ mí lù le!	205
I Pytanie o drogę	214
II Ruch w jakimś kierunku: 往... ..	215
III 部 a 边 – różnice w znaczeniach	216
IV Zdania warunkowe: (要是)...(就)... <i>Jeżeli...</i> , <i>to...</i>	217
V Następstwo czynności: 先...再... <i>Najpierw...</i> , <i>potem...</i>	218
VI Dwie cechy jednego obiektu: 又...又... ..	219
VII Określanie odległości: miejsce A + 离 + miejsce B + odległość	220
VIII W mieście	221

12 Strasznie boli! 痛极了! Tòng jí le!	225
I Ciała 身体	237
II 特性动 + określenie szczególnej intensywności	239
III Następstwo zdarzeń	240
1. Wyrażanie kolejności zdarzeń	240
2. <i>Do marca..., przed trzecią..., za rok..., trzy miesiące temu...</i>	241
3. <i>Podczas..., kiedy...</i> 的时候	242
IV Zdania rozkazujące i zakazujące	243
1. Polecenia, nakazy	243
2. Zakazy	244
V Zdania przyczynowe z czasownikami 叫 i 让	245
1. 叫 i 让 w zdaniach z czasownikiem	245
2. 叫 lub 让 w zdaniach z czasowniko-przymiotnikiem lub czasowniko-dopełnieniem	247
13 Ile ma pan wzrostu? 你多高? Nǐ duō gāo?	252
I Porównanie: podobieństwo i różnica	263
1. <i>Tak samo jak...</i>	263
2. <i>Nie być takim jak...</i>	264
3. Stopień wyższy	264
4. Konstrukcja stopnia wyższego np. <i>wyższy od/nież..., lepiej od...</i>	265
5. Porównania szczegółowe np. <i>droższy o..., wyższy o...</i>	265
II Stopniowe nasilanie się cechy: 越... 越...	267
1. <i>Im..., tym...</i>	267
2. <i>Coraz...</i>	267
III Strona bierna	268
1. Gdy wykonawca lub sprawca czynności jest znany	268
2. Gdy wykonawca lub sprawca czynności jest nieznany lub nieistotny	268
IV Alternatywa – <i>czy, lub, albo</i> : 还是, 或者 lub 或是	270
1. Zdania pytające z 还是	270
2. Zdania oznajmujące z 或者 lub 或是	270
14 Ja już nie wytrzymam 我受不了 Wǒ shòu bù liǎo	274
I Dopełnienia rezultatywne i potencjalnie rezultatywne	287
1. Czasowniki 懂, 见, 完, 到 jako dopełnienia rezultatywne i potencjalnie rezultatywne	287
a) 动 + 懂 <i>rozumieć</i>	288
b) 动 + 见/到 <i>dostrzec, zauważyć</i>	288
c) 动 + 完 o czynności wyrażanej przez 动 ‘skończyć’	289
d) 动 + 到 o czynności wyrażanej przez 动 ‘osiągnąć rezultat’	289
2. Czasowniko-przymiotniki (特性动) jako dopełnienia rezultatywne i potencjalnie rezultatywne	290

a) 动 + 清楚 <i>widzieć/słyszeć wyraźnie</i>	290
b) 吃 + 饱 <i>najeść się</i>	291
3. Partykuły 了, 着, 下 i 及 w dopełnieniach potencjalnie rezultatywnych	291
a) 动 + 了 o czynności wyrażanej przez czasownik 动 ‘dać radę’	291
b) 动 + 着 o czynności wyrażanej przez czasownik: 动 ‘dokonać się’	292
c) 动 + 下 <i>zmieścić się</i>	292
d) 来 + 及 <i>zdążyć</i>	293
II Podwojone przymiotniki, czasowniko-przymiotniki, przysłówki i czasowniki	295
1. Podwojone przymiotniki i czasowniko-przymiotniki	295
2. Podwojone przysłówki	296
3. Podwojony przymiotnik/przysówek dwusylabowy	296
4. Podwojony czasownik	296
III Czynności i zdarzenia w niedalekiej przyszłości	297
15 Wszystkiego najlepszego z okazji urodzin! 生日快乐! Shēng rì kuài lè!	303
I Cechy charakteru	314
II Zdania z 把	317
III Oprócz... jeszcze... 除了...(以外)...	319
IV Zdania z dopełnieniem rezultatywnym (z 光) i potencjalnie rezultatywnym (z 起)	320
1. 动 + 光 o czynności wyrażanej przez 动 ‘wyczerpać, zużyć’	320
2. 动 + 起	320
a) stać (kogoś na coś)	320
b) 看得起 <i>szanować (kogoś)</i> 看不起 <i>patrzyć (na kogoś) z góry, lekceważyć (kogoś)</i>	321
c) 对得起 + osoba X – <i>sprawić, że osoba X będzie dumna z tego, co zrobiliśmy</i> 对不起 + osoba X – <i>sprawić, że osobie X będzie przykro z powodu tego, co zrobiliśmy</i>	321
Klucz do ćwiczeń	327
Słowniki	341
Słownik chińsko-polski (znaki)	343
Słownik chińsko-polski (pinyin)	375
Słownik polsko-chiński	409

Lekcja wstępna

I Pismo

System zapisu języka chińskiego kształtował się przez ponad 3 tysiące lat. Ostatnią wielką i spektakularną zmianą tego zapisu była – przeprowadzona w latach 50. XX w. na polecenie Mao Zedonga – reforma polegająca na radykalnym uproszczeniu pisma – zmniejszeniu liczby kresek w znakach. Ponad 40% znaków otrzymało swoje prostsze, łatwiejsze do nauki odpowiedniki. Tajwan, Hongkong i mniejszości chińskie na świecie pozostały przy zapisie sprzed reformy, stąd we współczesnym świecie chińskojęzycznym spotykamy dwa sposoby zapisu – pismo uproszczone i pismo tradycyjne.

W języku chińskim podstawową jednostką znaczeniową jest sylaba. Jednej sylabie odpowiada jeden znak. Wyrazy składają się z jednej lub rzadziej z kilku sylab. Poszczególnych wyrazów w zdaniu nie oddziela się spacjami.

Niemal każdy znak można podzielić na mniejsze elementy graficzno-znaczeniowe. Umiejętność rozpoznawania tych elementów pozwala nie tylko na szybsze zapamiętywanie pisowni znaków, ale także w wielu wypadkach pozwala lepiej zrozumieć znaczenie danego znaku.

明 = 日 + 月

jasny = słońce + księżyc

jasny to taki, który jest jak słońce i księżyc

怕 = 忄 (forma podstawowa¹: 心) + 白

strach = serce + biały

strach to serce zbielełe (ze strachu)

想 = 木 + 目 + 心

myśleć = drzewo + oko + serce

myśleć to patrzeć na coś (oko patrzy na drzewo) i używać przy tym rozumu (rozum i serce określano w dawnych Chinach jednym słowem)

采 = 爪 (forma podstawowa: 爪) + 木

brać = pazur + drzewo

brać to sięgać po owoc z drzewa

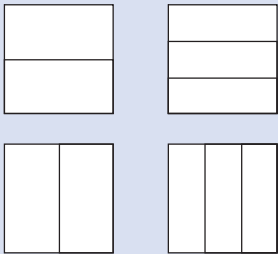
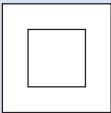
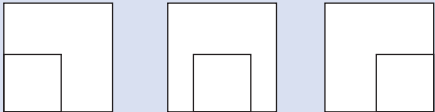
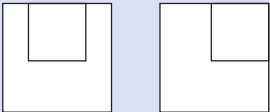
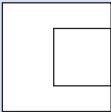
¹ zob. Wybrane elementy graficzno-znaczeniowe znaków chińskich, s. 15n.

闻 = 门 + 耳

słyszeć; wąchać = drzwi + ucho

słyszeć; wąchać to ucho pomiędzy drzwiami

Jak widać z powyższych przykładów, elementy graficzno-znaczeniowe mogą być ułożone w znakach na różne sposoby. Typowe układy pokazują poniższe schematy:

	Schemat budowy znaku	Przykłady znaków
1.		二 三 怕 糊
2.		力 木
3.		国 回
4.		司 同 床
5.		凶 道
6.		区 匣

Znajomość elementów graficzno-znaczeniowych, z których skomponowane są znaki, nie tylko ułatwia zapamiętywanie, ale jest też niezbędna przy korzystaniu ze słownika języka chińskiego, w którym słowa są umieszczone według znaczeniotwórczego, nadrzędnego elementu znaku, zwanego kluczem lub pierwiastkiem (zasady korzystania ze słowników języka chińskiego zob. **Czy wiesz, że...** w Lekcji 4).

Należy zwrócić uwagę, że niektóre z elementów mogą mieć różną pisownię w zależności od pozycji, jaką zajmują w znaku, np. *serce* może występować jako 心 (u dołu znaku: 想) albo jako 忄 (np. jeżeli występuje po lewej stronie znaku: 怕).

Wybrane elementy graficzno-znaczeniowe znaków chińskich

Lp.	Element	Wariant/forma oboczna elementu	Znaczenie	Liczba kresek ²
1.	宀		pokrywa	2
2.	人	亻	człowiek	2
3.	冖		nakrycie	2
4.	冫		lód	2
5.	刀	刂	nóż, miecz; cięcie	2
6.	力		siła	2
7.	匕		łyżka	2
8.	厂		klif	2
9.	口		usta, otwór	3
10.	凵		ogrodzenie	3
11.	土		ziemia	3
12.	士		urzędnik, uczonek	3
13.	夕		wieczór	3
14.	干		suchy	3
15.	大		duży	3
16.	女		kobieta	3
17.	子		dziecko, syn	3
18.	宀		dach	3
19.	寸		cal	3
20.	小		mały	3
21.	山		góra	3
22.	川	巜, 巛	rzeka	3
23.	工		praca	3
24.	巾		zawój, ręcznik, szata	3
25.	幺		nić	3
26.	广		„klif z kropką”, dom zbudowany nad klifem/na zboczu	3
27.	彳		długi krok, wielkie kroki	3

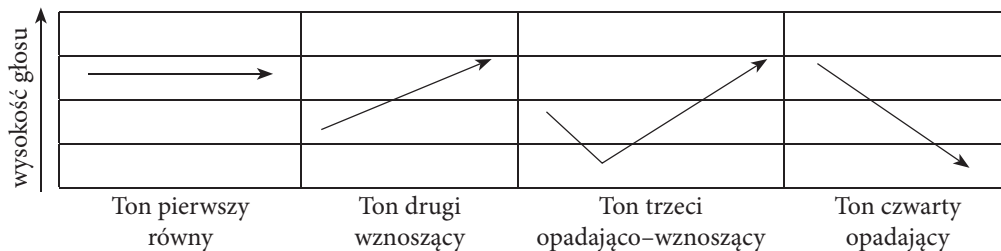
² Sposób liczenia kresek w znaku zob. *Wstęp do Zeszytu do pisania znaków*.

28.	多		włosy, pióra, szczecina	3
29.	彳		krok; iść wolno	3
30.	门 (門)		drzwi, brama, wejście	3
31.	饣 (食)	食	jeść; jedzenie	3
32.	马 (馬)		koń	3
33.	心	忄	serce	4
34.	戈		halabarda	4
35.	手	扌	ręka	4
36.	日		słońce	4
37.	月		księżyc	4
38.	木		drzewo	4
39.	水	氵	woda	4
40.	火	灬	ogień	4
41.	爪	爪	pazur	4
42.	牛	牛	krowa	4
43.	犬	犭	pies	4
44.	玉	王	jadeit	5
45.	田		pole	5
46.	白		biały	5
47.	目		oko	5
48.	竹		bambus	6
49.	米		ryż	6
50.	糸	纟	jedwab	6
51.	老		stary	6
52.	虫		insekt	6
53.	肉		mięso	6
54.	艸	艹	trawa	6
55.	衣	衤	ubrania	6
56.	言	讠	mowa	7
57.	豕		świnia	7
58.	辵	辵	iść, droga	7
59.	青		niebieski, zielony, niebieskozielony	8
60.	首		głowa	9

II Tony

Język chiński – podobnie jak inne języki z rodziny chińsko-tybetańskiej – jest językiem tonalnym. Oznacza to, że sposób wypowiedzenia danego wyrazu decyduje o jego znaczeniu. Niektóre języki z tej rodziny (np. kantoński) mają nawet do 8 tonów. Język chiński ma ich cztery.

Cztery tony języka chińskiego można przedstawić graficznie w następujący sposób:

Posłuchaj nagrania, aby usłyszeć różnicę między tonami.

ton 1	ton 2	ton 3	ton 4
ā	á	ǎ	à

Wyróżniamy również ton neutralny, w zapisie bez dodatkowych oznaczeń (zob. ćwiczenia wymowy w Lekcji 1).

III Pinyin

Współcześnie najbardziej rozpowszechnionym zapisem fonetycznym języka chińskiego jest pinyin (拼音), opracowany w ChRL w latach 50. Miał z czasem zastąpić znaki chińskie (tak stało się np. na początku XX w. z zapisem języka wietnamskiego, w którym znaki utworzone na bazie znaków chińskich zastąpiono alfabetem łacińskim). Obecnie pinyin stosowany jest w pierwszych klasach szkół chińskich oraz w nauczaniu cudzoziemców. Jest też powszechnie przyjętym zapisem języka chińskiego m.in. w opracowaniach naukowych.

Standardowo w pinyinie wyrazy wielosylabowe zapisuje się łącznie. Jednak na potrzeby niniejszego kursu przyjęto zasadę: jeden znak – jedna oddzielna sylaba. Dzięki temu od razu wskazany jest podział wyrazu na sylaby i przyswajanie ich wymowy jest łatwiejsze. Zatem np. nasze Gāo xiá, Kǎi dì, Nuò wǎ kè, Lǐ lǎo shī, Zhāng xiān shēng, Wáng xiǎo jiě, Bō lán rén, xiè xie nín standardowo są zapisywane w następujący sposób: Gāoxiá *Gosia*, Kǎidì *Katie*, Nuòwǎkè *Nowak*, Lǐ lǎoshī dosł. *nauczyciel Li*, Zhāng xiānshēng *pan Zhang*, Wáng xiǎojiě *pani Wang*, Bōlán rén *Polak/Polka*, xièxie nín *dziękuję panu/pani*.

IV Wymowa chińska i jej zapis w pinyinie

Wszystkie transkrypcje stawiały sobie za cel możliwie dokładne oddanie brzmienia języka chińskiego. Do tego celu wykorzystywano przeważnie alfabet łaciński, zwykle w jego podstawowej, 24-literowej postaci. Stało się tak również w przypadku pinyinu. Tak jak występują znaczne różnice w wymowie poszczególnych liter alfabetu łacińskiego w językach europejskich, tak i specyfika brzmienia języka chińskiego sprawiła, że wymowa zapisana niektórymi literami bądź dwuznakami w pinyinie znacznie różni się np. od wymowy polskiej tych samych znaków graficznych. Odczytując w pinyinie takie litery, jak **z, zh, q, j, r, x** nie należy kierować się intuicją wynikającą ze znajomości języka polskiego.

Oto lista liter stosowanych w pinyinie, których wymowa istotnie różni się od polskiej. Posłuchaj nagrania, aby lepiej zapoznać się z ich brzmieniem.

Litera pinyinu	Przykład	Litera pinyinu	Przykład
p	píng zi	ch	chī fàn
t	tīng xiě	sh	shēng cí
r	Rì běn	z	zǎo shàng
k	kàn jiàn	c	cān kǎo
j	jīn tiān	w	wàng le
q	qī kuài	y	yī qǐ
x	xiān sheng	i	shí suì
zh	Zhōng guó	ü	lǚ sè

Niektóre zakończenia chińskich sylab zapisanych w pinyinie również czyta się inaczej niż w języku polskim. Posłuchaj nagrania, aby zapoznać się z brzmieniem następujących zakończeń sylabowych:

Zakończenie	Przykład
-ang	pàng zi
-eng	péng yǒu
-ing	Yīng guó
-ong	gōng zuò

W zapisie wymowy tony oddawane są za pomocą oznaczeń: $\bar{}$, $\acute{}$, $\check{}$, $\grave{}$ umieszczonych nad daną sylabą. $\bar{}$ nad sylabą oznacza ton pierwszy, $\acute{}$ – ton drugi, $\check{}$ – ton trzeci, a $\grave{}$ – ton czwarty.

Posłuchaj nagrania.

ton 1	ton 2	ton 3	ton 4
dā	dá	dǎ	dà
chāng	cháng	chǎng	chàng

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

Ćwiczenie 1

Posługując się tabelką ze s. 15 i 16, wskaż, z jakich elementów składają się poniższe znaki:

妈 <i>mama</i>	床 <i>łóżko</i>
好 <i>dobrze</i>	国 <i>kraj</i>
蚀 <i>zepsuć się</i>	间 <i>pokój, pomieszczenie; przerwa; między</i>
初 <i>początek</i>	闪 <i>zejść z drogi</i>
牢 <i>być długotrwałym; być stałym</i>	岸 <i>brzeg</i>
家 <i>dom</i>	楼 <i>piętro</i>

Ćwiczenie 2

Posłuchaj nagrania i powtórz następujące sylaby:

ton 1	ton 2	ton 3	ton 4
mā	má	mǎ	mà
pāi	pái	pǎi	pài
tāi	tái	tǎi	tài
rēn	rén	rěn	rèn
kān	kán	kǎn	kàn
jiā	jiá	jiǎ	jià
qiān	qián	qiǎn	qiàn
xiāo	xiáo	xiǎo	xiào
zhān	zhán	zhǎn	zhàn
chū	chú	chǔ	chù
shān	shán	shǎn	shàn
zāo	záo	zǎo	zào

ton 1	ton 2	ton 3	ton 4
cān	cán	cǎn	càn
wān	wán	wǎn	wàn
yīn	yín	yǐn	yìn
sī	sí	sǐ	sì
qū	qú	qǔ	qù
-	lú	lǔ	lù
-	-	nǚ	nù
pāng	páng	pǎng	pàng
fēng	féng	fěng	fèng
pīng	píng	pǐng	pìng
hōng	hóng	hǒng	hòng

Dì sì kè : Qǐng jiè wǒ yī běn shū

第四课：请借我一本书

第四課：請借我一本書

Lekcja 4: Pożycz mi, proszę,
książkę

Duì huà

对话

對話

DIALOGI

21

A

凯蒂：高霞，请进，请进！

凱蒂：高霞，請進，請進！

Katie: Gosiu, wejdź proszę!

高霞：你有没有空？

高霞：你有没有空？

Gosia: Masz czas?

凯蒂：有啊！

凱蒂：有啊！

Katie: Ależ mam!

高霞：你可不可以借给我一本英文书？

高霞：你可不可以借給我一本英文書？

Gosia: Czy możesz mi pożyczyć jakąś książkę w języku angielskim?

凯蒂：当然可以！来，来！你喜不喜欢小说？

凱蒂：當然可以！來，來！你喜不喜歡小說？

Katie: Oczywiście, że mogę! Chodź, lubisz powieści?

高霞：很喜歡！

高霞：很喜欢！

Gosia: Bardzo lubię!

凯蒂：那么，我给你这本，。。。也给你那本。

凱蒂：那麼，我給你這本，... 也給你那本。

Katie: W takim razie, daję ci tę i... tamtą.

高霞：谢谢你。你要看一些中文书，中文报吗？我有，也可以借你。

高霞：謝謝你。你要看一些中文書，中文報嗎？我有，也可以借你。

Gosia: Dziękuję (ci). Czy chcesz poczytać jakieś chińskie książki i gazety? Mam je i też mogę ci pożyczyć.

凯蒂：当然要！谢谢你！

凱蒂：當然要！謝謝你！

Katie: Oczywiście, że chcę! Dziękuję (ci)!

高霞：再见！

高霞：再見！

Gosia: Cześć!

22

B

店员：小姐，你要买什么？

店員：小姐，你要買什麼？

Sprzedawca: Proszę pani, co chciałaby pani kupić?

高霞：我要买一本中文词典。多少钱？

高霞：我要買一本中文詞典。多少錢？

Gosia: Chcę kupić słownik języka chińskiego. Ile kosztuje?

店员：一本八十块五毛钱。

店員：一本八十塊五毛錢。

Sprzedawca: 80,50.

高霞：好，那，我买一本。你们有没有波文报？

高霞：好，那，我買一本。你們有沒有波文報？

Gosia: Dobrze, poproszę (dosł. kupię) jeden. Czy macie polskie gazety?

店员：有，有，一份二十块五(毛)。

店員：有，有，一份二十塊五(毛)。

Sprzedawca: Mamy, mamy, po 20,50 za egzemplarz.

高霞：噢！太贵了！我不买！

高霞：噢！太貴了！我不買！

Gosia: O! Za drogo! Nie kupię!

- 店员: 欧洲报很贵吧。
 店員: 歐洲報很貴吧。
 Sprzedawca: Gazety europejskie są bardzo drogie.
- 高霞: 我还要买两本练习本, 一支笔和一本词典, 一共多少钱?
 高霞: 我還要買兩本練習本, 一支筆和一本詞典, 一共多少錢?
 Gosia: Chciałabym jeszcze dwa zeszyty do ćwiczeń, jeden długopis, no i słownik, ile to w sumie wyniesie?
- 店员: 一共九十二块四毛三(分)。
 店員: 一共九十二塊四毛三(分)。
 Sprzedawca: Razem 92,43.
- 高霞: (我)给你一百块。
 高霞: (我)給你一百塊。
 Gosia: Dam panu sto juanów.
- 店员: 谢谢, 找你七块五毛七(分)。
 店員: 謝謝, 找你七塊五毛七(分)。
 Sprzedawca: Dziękuję, 7,57 reszty dla pani.

A

- Kǎi dì: Gāo xiá, qǐng jìn, qǐng jìn!
 Gāo xiá: Nǐ yǒu méi yǒu kòng?
 Kǎi dì: Yǒu a!
 Gāo xiá: Nǐ kě bù kě yǐ jiè gěi wǒ yì běn yīng wén shū?
 Kǎi dì: Dāng rán kě yǐ! Lái, lái! Nǐ xǐ bù xǐ huān xiǎo shuō?
 Gāo xiá: Hěn xǐ huān!
 Kǎi dì: Nà me, wǒ gěi nǐ zhè běn..., yě gěi nǐ nà běn.
 Gāo xiá: Xiè xie nǐ. Nǐ yào kàn yì xiē zhōng wén shū, zhōng wén bào ma?
 Wǒ yǒu, yě kě yǐ jiè nǐ.
 Kǎi dì: Dāng rán yào! Xiè xie nǐ!
 Gāo xiá: Zài jiàn!

B

- Diàn yuán: Xiǎo jiě, nǐ yào mǎi shén me?
 Gāo xiá: Wǒ yào mǎi yì běn zhōng wén cí diǎn. Duō shǎo qián?
 Diàn yuán: Yì běn bā shí kuài wǔ máo qián.
 Gāo xiá: Hǎo. Nà wǒ mǎi yì běn. Nǐ men yǒu méi yǒu bō wén bào?
 Diàn yuán: Yǒu, yǒu, yí fèn èr shí kuài wǔ (máo).
 Gāo xiá: Ō! Tài guì le! Wǒ bù mǎi!
 Diàn yuán: Ōu zhōu bào hěn guì ba.
 Gāo xiá: Wǒ hái yào mǎi liǎng běn liàn xí běn, yì zhī bǐ hé yì běn cí diǎn, yì gòng duō shǎo qián?
 Diàn yuán: Yì gòng jiǔ shí èr kuài sì máo sān (fēn).
 Gāo xiá: (Wǒ) gěi nǐ yì bǎi kuài.
 Diàn yuán: Xiè xie, zhǎo nǐ qī kuài wǔ máo qī (fēn).

Shēng cí
生词
生詞
SŁÓWKA

1.	进 進	动	jìn 凯蒂, 请进! Katie, wejdź proszę!	wchodzić
2.	有空	动受	yǒu kòng 你有空吗? Czy masz czas?	mieć czas, być wolnym
3.	可以	助动	kě yǐ 你可以给我笔吗? Czy możesz dać mi długopis? 我可以来吗? Czy mogę przyjść/wolno mi (będzie) przyjść?	móc, wolno (komuś), mieć czyjeś pozwolenie
4.	本	量	běn 一本书, 两本词典 jedna książka i dwa słowniki	klasyfikator m.in. książek, zeszytów
5.	当然 當然	助	dāng rán A: 王小姐, 你喜欢喝中国茶吗? Panno Wang, czy lubi pani (pić) chińską herbatę? B: 当然喜欢。 Oczywiście, że lubię.	oczywiście
6.	来 來	动	lái 王明, 请你来看我。 Wang Ming, wpadnij do mnie, proszę.	przychodzić, przybywać; wpadać (do kogoś)

7.	小说 小說	名 量: 本	xiǎo shuō 英文小说, 波文小说, 你要看哪(一)本? Którą powieść – tę w języku angielskim czy tę w języku polskim – chcesz przeczytać?	powieść
8.	给 給	动; 助	gěi 我给你一百块。 Daję ci sto dolarów. 我卖给你一支笔。 Kupiłem ci pióro.	dawać; <i>partykuła wprowadzająca polski celownik w znaczeniu „dla kogoś” (zob. Zwróć uwagę)</i>
9.	那	指示代名	nà 那支英国笔, 贵不贵? Czy ten angielski długopis jest drogi?	tamten/tamta/ tamto
10.	一些	量	yì xiē 我认识一些中国人。 Znam kilku Chińczyków.	kilka, trochę (<i>klasy- fikator osób, obiek- tów policzalnych</i>)
11.	报 報	名 量: 份	bào 这份报叫什么? Jak się nazywa ta gazeta?	gazeta
12.	多少	疑问代	duō shǎo 你有多少钱? Ile masz pieniędzy?	ile
	少	副	shǎo 他看不少书。 On czyta niemało książek.	mało
13.	钱 錢	名 量: 块 (塊)	qián A: 一本词典多少钱? Ile kosztuje słownik? B: 八十块钱。 80 złotych/juanów/dolarów.	pieniądze (<i>używa się zamiast nazwy waluty</i>)

14.	块 塊	量	kuài 他有十四块钱。 Mam 14 złotych.	klasyfikator m.in. pieniędzy
15.	毛	量	máo	klasyfikator dziesiątek groszy
16.	份	量	fèn 他要买两份报。 On chce kupić dwie gazety.	klasyfikator m.in. gazet
17.	噢	助	ō	och!, o!
18.	欧洲 歐洲	名	Ōu zhōu	Europa
19.	还 還	助	hái 你还要喝什么? Czego jeszcze chcesz się napić?	jeszcze
20.	两 兩	数	liǎng	dwa (używane tylko przed klasyfikatorami i na określenie czasu, np. godzin)
21.	练习本 練習本	名 量: 本	liàn xí běn 一本练习本 jeden zeszyt do ćwiczeń	zeszyt do ćwiczeń
	练习 練習	动; 名	liàn xí 我要练习中文。 Chcę poćwiczyć język chiński.	ćwiczyć, trenować; ćwiczenie
22.	支 枝	量	zhī	klasyfikator m.in. piór, długopisów, ołówków, pędzli
23.	笔 筆	名 量: 支(枝)	bǐ	pióro, długopis
24.	和	连接	hé 你要和我去看电影吗? Czy chcesz ze mną iść na film?	i, oraz

25.	一共	副	yí gòng 一本词典, 一支笔, 一共多少钱? Ile w sumie/razem kosztują słownik i pióro?	w sumie, razem
26.	一百	数	yì bǎi	sto
27.	找钱 找錢	动受	zhǎo qián 他找你多少钱? Ile on ma ci wydać?	wydawać resztę
	找	动	zhǎo 你找谁? Kogo szukasz?	szukać

Yǔ fǎ
语法
語法

GRAMATYKA

I Liczebniki do 100

0	零	líng
1	一	yī
2	二	èr
3	三	sān
4	四	sì
5	五	wǔ
6	六	liù
7	七	qī
8	八	bā
9	九	jiǔ
10	十	shí

11	十一	shí yī
12	十二	shí èr
13	十三	shí sān
14	十四	shí sì
15	十五	shí wǔ
16	十六	shí liù
17	十七	shí qī
18	十八	shí bā
19	十九	shí jiǔ

20	二十	èr shí
21	二十一	èr shí yī
30	三十	sān shí
40	四十	sì shí
50	五十	wǔ shí
60	六十	liù shí
70	七十	qī shí
80	八十	bā shí
90	九十	jiǔ shí
100	一百	yì bǎi

II Klasyfikatory (量)

Klasyfikator – część mowy typowa dla języka chińskiego – wskazuje na określoną klasę (grupę) przedmiotów. Klasyfikatorów używamy m.in. wtedy, gdy rzeczownikowi towarzyszy liczebnik. W takim wypadku klasyfikator stawiamy między liczebnikiem a rzeczownikiem.

Klasyfikator	Zastosowanie	Przykład	
ge, gè 个 (個)	ludzie, przedmioty – klasyfikator ogólny, niedefiniujący klasy obiekta	一个人, 东西 ¹	jeden człowiek, jedna rzecz
wèi 位	osoby – klasyfikator wyrażający szacunek	两位太太, 先生, 老师, 小姐	dwie panie, dwóch panów, dwóch nauczycieli, dwie dziewczyny
běn 本	książki, tomy, zeszyty, roczniki czasopism (zszyte)	八本书, 练习本	osiem książek, zeszytów do ćwiczeń
bēi 杯	napoje w szklankach, filiżankach	四杯咖啡 ² , 茶, 水	cztery (filiżanki) kawy, herbaty, wody
fèn 份	gazety	七份报	siedem gazet (egzemplarzy)
zhāng 张 (張)	przedmioty płaskie	六张照片 ³ , 纸 ⁴	sześć zdjęć, kartek papieru
kuài 块 (塊)	pieniądze	七块钱	siedem złotych/juanów/ dolarów
zhī 支 (枝)	pióra, długopisy, ołówki, kredki, pędzle	十支笔, 毛笔 ⁵	dziesięć długopisów, pędzli

Zapamiętaj

Przed klasyfikatorem nie używamy liczebnika 二, tylko liczebnika 两:

三个大

● 两个人

¹ 东西 (東西) dōng xi przedmiot, rzecz.

² 咖啡 kā fēi kawa.

³ 照片 zhào piàn zdjęcie.

⁴ 纸 (紙) zhǐ papier.

⁵ 毛笔 (毛筆) máo bǐ pędzel.

Jeżeli liczba obiektów jest nieokreślona, używamy klasyfikatora 一些 yì xiē. Wyrażenia z tym klasyfikatorem odpowiadają polskim połączeniom z wyrazami *kilka, kilku, kilkoro*.

Klasyfikator	Zastosowanie	Przykład	
一些	mała, nieokreślona liczba obiektów	一些人, 东西, 老师, 书, 照片	kilka osób, rzeczy, kilku nauczycieli, kilka książek, zdjęć

! Zapamiętaj

Po klasyfikatorze 一些 nie stawiamy już innych klasyfikatorów:

一些书
一些本书

Ćwiczenie 1

Połącz odpowiedni liczebnik, klasyfikator i rzeczownik, tak aby otrzymać podpis do każdego zdjęcia. Ilustracje mogą mieć więcej podpisów, a podane części mowy mogą być wykorzystane więcej niż raz.

两	本	报
一	些	钱
四	份	咖啡
一百	杯	书
	些	人
	个	
	块	

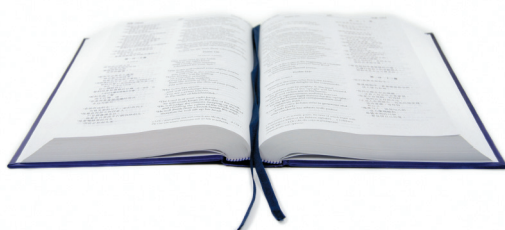
Wzór:

一些报

1

2

3

4

5

Ćwiczenie 2

Powiedz i wpisz, co i w jakich ilościach zamówiono w hurtowni. Pamiętaj o odpowiednich klasyfikatorach.

Lp.	Artykuł	Szt.	
1.	英文词典	100	
2.	中文词典	95	
3.	英-汉-汉-英词典 ⁶	44	
4.	练习本	38	
5.	笔	23	
6.	波文报	2	

III Liczenie pieniędzy

W języku chińskim przyjęty jest inny sposób podawania sum niż w języku polskim. Po chińsku nie powiemy, że coś kosztuje 22 złote i 79 groszy, ale 22 jednostki (块), 7 (części) dziesiętnych (毛) i 9 (części) setnych (分) (złotego).

Suma	Jedności 块 kuài	Dziesiętne 毛 máo	Setne 分 fēn	(钱)
22.79 ¥ ⁷	二十二块	七毛	九(分)	钱
74.40 人民币 ⁸	七十四块	四(毛)	(零)(分)	钱
61.58 \$ ⁹	六十一块	五毛	八(分)	钱
10.05 波币 ¹⁰	十块	零	五 分	钱
5.10 € ¹¹	五块	一毛		钱

⁶ 英-汉-汉-英词典 (英-漢-漢-英詞典) Yīng-Hàn-Hàn-Yīng cí diǎn (量: 本) słownik angielsko-chiński i chińsko-angielski.

⁷ 日元/圓(圓) rì yuán japoński jen.

⁸ 人民币 (人民幣) rén mín bì RMB (waluta ChRL).

⁹ 美金 měi jīn dolar amerykański.

¹⁰ 波币 (波幣) bō bì polski złoty.

¹¹ 欧元 (歐元) ōu yuán euro.

Zapamiętaj

Wyraz 分 może być pominięty, jeżeli w rzędzie dziesiętnych (毛) występuje cyfra różna od zera:

● 二十二块七毛九(分)钱

Wyraz 毛 pomijamy, jeżeli w rzędzie dziesiętnych występuje zero (零):

十块零五分

Wyraz 钱 może być pominięty, gdyż najczęściej z kontekstu jasno wynika, że jest mowa o pieniądzu.

Ćwiczenie 3

Wpisz kwoty słownie:

1	元 ¹²	毛	分	
	1 9 .	9 9		
2	\$	毛	分	
	2 2 .	7 4		
3	波币	毛	分	
	1 0 .	0 5		
4	€	毛	分	
	7 4 .	1 0		

IV Zaimki wskazujące 这 *ten* i 那 *tamten*

Jeżeli po 这 lub 那 stoi rzeczownik w liczbie pojedynczej, to liczebnik 一 najczęściej się pomija, ale pozostawia klasyfikator.

这/那	量	名	
这	本	书	ta książka
那	个	人	tamten człowiek

1. 你认识那个人吗?
2. 这位老师姓王。

¹² 元 yuán (chiński) juan.

3. 这本书很好。
4. A: 你喜不喜欢那支笔?
B: 不喜欢, 我喜欢这支笔。
5. A: 你要买这本词典吗?
B: 是啊! 我要买这本词典, 我也要买那本。我一共要买两本。
6. A: 你要买这份报吗?
B: 不要。我要买那份。

Kiedy istot żywych lub rzeczy, o których mówimy, jest więcej niż jedna, po 这 i 那 liczebnika oczywiście nie pomijamy, a klasyfikator stawiamy po nim.

这/那	数	量	名	
那	两	本	词典	tamte dwa słowniki
这	五	个	东西	te pięć przedmiotów

1. 这两支笔一共多少钱?
2. 那三个人是谁?
3. 这位老师是波兰人吗?

Ćwiczenie 4

Odpowiedz na pytania:

- ① 这支笔五块钱, 那支笔三块二, 你要哪支?
- ② 那位先生姓什么? (王)
- ③ 这杯咖啡热¹³, 那杯咖啡冷¹⁴, 你要喝哪杯? (冷)

¹³ 热 (熱) rè gorący, gorąco.

¹⁴ 冷 lěng zimny, zimno.

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Wstaw w zdaniach odpowiednie klasyfikatory:

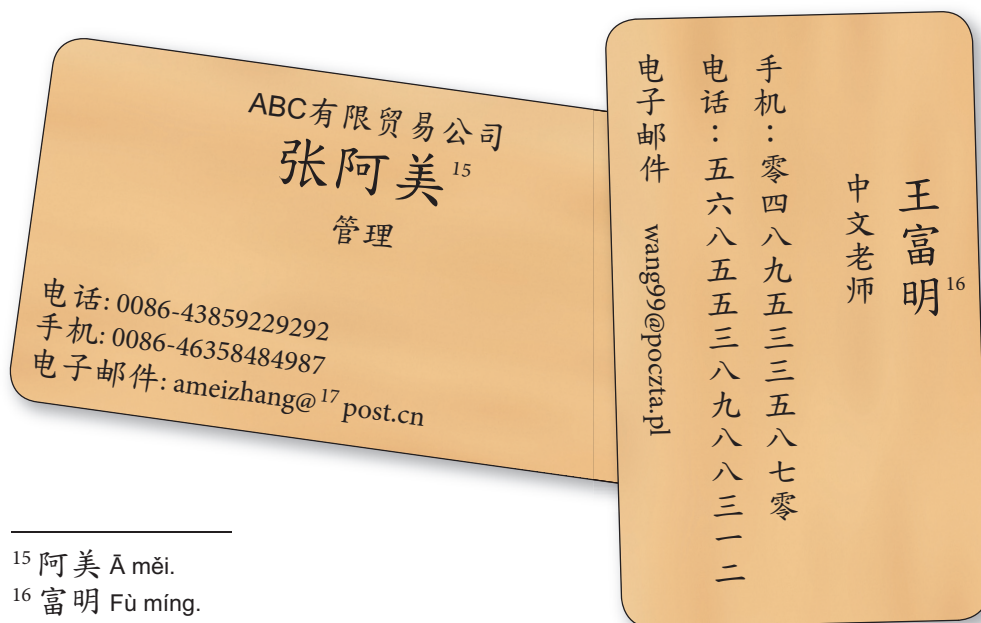
本 份 支 块 杯 个 位 张

- ① 他有三.....报,一.....是中文报,两.....是波兰报。
- ② 王先生要喝两.....茶,王太太要喝一.....咖啡。
- ③ 他有三.....照片。
- ④ 一.....词典六.....钱,很贵。
- ⑤ 那.....人是老师吗?
- ⑥ 五.....小姐要喝热茶,七.....太太要看报。

II Znajdź błędy gramatyczne w zdaniach i napisz zdania poprawnie:

- ① 我要买二本书。.....
- ② 一杯咖啡少多少钱?
- ③ 这份小说好不好?
- ④ 这支笔五块三分一毛钱。.....

III Spójrz na wizytówki (名片 míng piàn) i odpowiedz na pytania:

¹⁵ 阿美 Ā měi.

¹⁶ 富明 Fù míng.

¹⁷ @ 小老鼠 xiǎo lǎo shǔ.

- ① 王先生叫什么名字?
- ② 张小姐叫什么名字?
- ③ 电话号码¹⁸是多少? 张小姐:
王先生:
- ④ 手机¹⁹号码是多少? 张小姐:
王先生:
- ⑤ 电子邮件²⁰是什么? 张小姐:
王先生:

ĆWICZENIA WYMOWY

23 I Posłuchaj nagrania i powtórz:

jìn	xìn	jìng	qìng
进	信	静	庆

24 II Posłuchaj nagrania i powtórz:

零	líng	十四	shí sì
二	èr	十八	shí bā
四	sì	二十	èr shí
六	liù	五十	wǔ shí
九	jiǔ	七十	qī shí
十	shí	九十	jiǔ shí
十一	shí yī	一百	yì bǎi
十三	shí sān		

¹⁸ 号码 (號碼) hào mǎ (量: 个 (個)) numer.

¹⁹ 手机 (手機) shǒu jī (量: 个 (個)) telefon komórkowy.

²⁰ 电子邮件 (電子郵件) diàn zǐ yóu jiàn (量: 份) e-mail.

👉 ZWRÓĆ UWAGĘ

Funkcje wyrazu 给

Jedną z funkcji wyrazu 给 jest funkcja czasownika *dawać, podawać*. W drugiej funkcji jest partykułą, która wprowadza polski celownik w znaczeniu „dla kogoś”:

他给我一杯咖啡。 我买给你这本书。
Podał mi filiżankę kawy. Kupię ci tę książkę.

Kierunek pisania

Chińskie teksty mogą być pisane zarówno od góry do dołu, jak i od prawej do lewej lub też od lewej do prawej. Jeżeli chcemy nadać tekstowi szczególnie elegancki, tradycyjny bądź uroczysty charakter, znaki piszemy od góry do dołu w kolumnach od lewej do prawej.

Zmiany tonów wyrazów 不 i 一

Jeżeli sylaba stojąca po 不 lub 一 ma ton pierwszy, drugi albo trzeci, wówczas 不 i 一 odczytywane są w czwartym tonie. Jeżeli zaś sylaba stojąca po 不 lub 一 ma ton czwarty, to 不 i 一 zmieniają ton na drugi.

25	bù hǎo	bù kě yǐ	bú shì	bú yào	yì huǐr	yì zhǒng	yí dìng	yí cì
	不好	不可以	不是	不要	一会儿	一种	一定	一次

👉 CZY WIESZ, ŻE...

Łamańce językowe (1)

W języku chińskim jest również wiele łamańców językowych, w których trudność stanowią nie tylko głoski, ale i tony. Posłuchaj nagrania i przeczytaj, zwracając szczególną uwagę na tony:

26	四是四， 十是十， 十四是十四， 四十是四十， 谁 ²¹ 说 ²² 十四是四十， 就 ²³ 打谁十四， 谁说四十是十四， 就打谁四十。	Sì shì sì, shí shì shí, shí sì shì shí sì, sì shí shì sì shí, shéi shuō shí sì shì sì shí, jiù dǎ shéi shí sì, shéi shuō sì shí shì shí sì, jiù dǎ shéi sì shí.
----	---	--

²¹ 谁 (誰) shéi *tu*: ktoś.

²² 说 (說) shuō mówić.

²³ 就 jiù to (jeżeli X, to Y).

Słownik języka chińskiego

Słownik języka chińskiego zbudowany jest według innych zasad niż słowniki języków europejskich. Jak więc znaleźć w nim potrzebny wyraz? W tym celu trzeba zanalizować poszukiwany wyraz pod dwoma względami: odnaleźć pierwiastek (部首 *bù shǒu*) danego wyrazu, a następnie policzyć pozostałe, niewchodzące w skład pierwiastka kreski. W odnalezieniu pierwiastka danego znaku pomóc może znajomość schematów budowy znaków (zob. Lekcja wstępna). W znakach o pionowym układzie elementów pierwiastkiem będzie skrajny lewy element (np. dla 怕 jest to 忄, czyli wariant 心). W znakach o budowie „obejmującej”, „ramowej”, to właśnie część „ramowa” będzie pierwiastkiem (np. dla 国 jest to 口, dla 建 jest to 廴). Pierwiastkiem może być też górna lub dolna część znaku o cechach struktury poziomej (np. dla 草 pierwiastkiem jest 艹, czyli wariant 艸, zaś dla 点 – 丶, czyli wariant 火).

Przykład: szukamy wyrazu 道.

Pierwiastkiem w wyrazie 道 jest 辶 *isǐ*. Ma on 3 kreski, a więc w spisie pierwiastków (部首目录 *bù shǒu mù lù*), który znajduje się na początku słownika, należy go szukać na liście pierwiastków 3-kreskowych (三画 *sān huà*). Choć 辶 jest wariantem 7-kreskowego 辵, to zliczamy kreski pierwiastka w takiej formie, w jakiej występuje w danym znaku. Na liście tej, obok poszukiwanego pierwiastka, będzie podany numer strony indeksu wyrazów z tym pierwiastkiem (indeks taki znajduje się w pierwszej części słownika, zaraz po spisie pierwiastków). W indeksie wyrazy z danym pierwiastkiem również są podzielone według liczby kresek – tym razem według liczby pozostałych kresek danego znaku. Wyraz 道 oprócz pierwiastka 辶 ma 9 kresek – dlatego też umieszczony jest w indeksie wyrazów z pierwiastkiem 辶 w grupie o nazwie 九画 *jiǔ huà* (9 kresek) wraz z numerem strony słownika, na której znajdziemy szukany wyraz.

Magia liczb

Liczby i związane z nimi wierzenia mają ogromne znaczenie w kulturze chińskiej.

Za nieszczęśliwą, początkowo w Kantonie, a później w całych Chinach, uznano liczbę 4 四 *sì* ze względu na jej wymowę, zbliżoną do wymowy znaku 死 *sǐ* *śmierć*. Dlatego unika się tej liczby np. w numerach rejestracyjnych, numerach telefonów, numeracji pięter (czwarte piętro oznaczane jest np. jako piętro 3a).

Za szczęśliwe uznaje się liczby 8 i 9. Mandaryńska wymowa liczby 9 九 *jiǔ* jest taka sama jak słowa 久 *jiǔ* *długo*, a liczby 8 八 *bā* przypomina wymowę znaku 发 (發) *fā*, który jest częścią wyrażenia 发财 *fā cái* *zdobywać fortunę, bogacić się*. Tak więc zestawienie liczb 8 i 9 jest bardzo pożądane, bo wróży długotrwałe powodzenie.

Ozdobna zawieszka ze znakami

福 *fú* *szczęście* i 发 (發) *fā* *rozwój*

Dì shí wǔ kè: Shēng rì kuài lè!

第十五课：生日快乐！

第十五課：生日快樂！

Lekcja 15: Wszystkiego najlepszego z okazji urodzin!

Duì huà

對話

對話

DIALOGI

73

A

凯蒂，王明和别的朋友：生日快乐！万事如意！

凱蒂，王明和別的朋友：生日快樂！萬事如意！

Katie, Wang Ming

Życzymy szczęścia w dniu urodzin!

i inni przyjaciele:

Najserdeczniejsze życzenia!

高霞：你们记得啊！

高霞：你們記得啊！

Gosia: Pamiętaliście!

凯蒂：当然记得。这是小礼物给你。

凱蒂：當然記得。這是小禮物給你。

Katie: Oczywiście, że pamiętaliśmy. A to mały prezent dla ciebie.

高霞：谢谢。

高霞：謝謝。

Gosia: Dziękuję.

凯蒂：诶，你知道自己是属什么生肖的吗？

凱蒂：诶，你知道自己是屬什麼生肖的嗎？

Katie: Ej, a wiesz, spod jakiego chińskiego znaku zodiaku jesteś?

高霞：当然知道！我是属牛的！凯蒂，你呢？

高霞：當然知道！我是屬牛的！凱蒂，你呢？

Gosia: No pewnie, że wiem! Jestem spod znaku bawołu! A ty, Katie?

- 凱蒂：我屬虎！小王，你屬什麼？
 凱蒂：我屬虎！小王，你屬什麼？
 Katie: Ja spod tygrysa! A ty xiao Wang?
- 王明：我屬老鼠，可是我不太相信十二生肖，算命，什么的，那都是迷信！
 王明：我屬老鼠，可是我不太相信十二生肖，算命，什麼的，那都是迷信！
 Wang Ming: Ja jestem spod znaku szczura, ale nie bardzo wierzę w horoskopy, wróżby i tym podobne. To wszystko są przesady!
- 凱蒂：什麼迷信？你看，屬老鼠的好處很多：像聰明，魅力。。。
 凱蒂：什麼迷信？你看，屬老鼠的好處很多：像聰明，魅力...
 Katie: Jakie przesady? Zobacz, osoby spod znaku szczura mają bardzo dużo zalet: inteligencja, wdzięk...
- 高霞：老鼠也有壞處，比方說。。。
 高霞：老鼠也有壞處，比方說...
 Gosia: Szczury mają też wady, na przykład...
- 王明：唉！那，我們來看一看屬牛的壞處吧。倔強。。。
 王明：唉！那，我們來看一看屬牛的壞處吧。倔強...
 Wang Ming: Ej! To może popatrzmy na wady osób spod znaku bawołu. Uparci...
- 高霞：討厭，夠了！夠了！我們還是吃一點生日蛋糕吧！小王，請你把這瓶紅酒打開！
 高霞：討厭，夠了！夠了！我們還是吃一點生日蛋糕吧！小王，請你把這瓶紅酒打開！
 Gosia: Jesteś okropny! Wystarczy! Wystarczy! A gdybyśmy tak zjedli trochę tortu urodzinowego! Xiao Wang, otwórz, proszę, tę butelkę czerwonego wina!

74

B

- 高霞：你們春節的時候有什麼計劃？聽說這是要跟家人一起過的節日。
 高霞：你們春節的時候有什麼計劃？聽說這是要跟家人一起過的節日。
 Gosia: Jakie macie plany na chiński Nowy Rok? Słyszałam, że to święto, które powinno się spędzać razem z rodziną.

- 王明：是啊！我怎么这么笨没想到呢！如果在春节的时候去旅行，一定要先买票。可是，到四川的火车票已经卖光了！凯蒂，到伦敦去的飞机票，还买得到吗？
- 王明：是啊！我怎麼這麼笨沒想到呢！如果在春節的時候去旅行，一定要先買票。可是，到四川的火車票已經賣光了！凱蒂，到倫敦去的飛機票，還買得到嗎？
- Wang Ming: Właśnie! Ależ ja jestem głupi, że o tym nie pomyślałem! Jeżeli ktoś chce podróżować w czasie Nowego Roku, musi koniecznie wcześniej kupić bilet. Ale bilety na wszystkie pociągi do Syczuanu już zostały sprzedane. Katie, czy można jeszcze dostać bilety lotnicze do Londynu?
- 凯蒂：还买得到，可是我把我的钱都花光了，买不起。
- 凱蒂：還買得到，可是我把我的錢都花光了，買不起。
- Katie: Jeszcze są, ale wydałam już wszystkie pieniądze, nie stać mnie na kupno biletu.
- 高霞：那，我们就在一起好好儿地庆祝庆祝吧！
- 高霞：那，我們就在一起好好兒地慶祝慶祝把！
- Gosia: W takim razie może świętujemy razem!
- 凯蒂, 王明：好主意！
- 凱蒂, 王明：好主意！
- Katie,
- Wang Ming: Świetny pomysł!

A

Kǎi dì, Wáng Míng

hé bié de péng yǒu: Shēng rì kuài lè! Wàn shì rú yì!

Gāo xiá: Nǐ men jì de a!

Kǎi dì: Dāng rán jì de. Zhè shì xiǎo lǐ wù gěi nǐ.

Gāo xiá: Xiè xie.

Kǎi dì: Éi, nǐ zhī dào zì jǐ shì shǔ shén me shēng xiào de ma?

Gāo xiá: Dāng rán zhī dào! Wǒ shì shǔ niú de! Kǎi dì, nǐ ne?

Kǎi dì: Wǒ shǔ hǔ! Xiǎo Wáng, nǐ shǔ shén me?

Wáng Míng: Wǒ shǔ lǎo shǔ, kě shì wǒ bú tài xiāng xìn shí èr shēng xiào, suàn míng, shén me de, nà dōu shì mí xìn!

Kǎi dì: Shén me mí xìn? Nǐ kàn, shǔ lǎo shǔ de hǎo chù hěn duō: xiàng cōng míng, mèi lì...

Gāo xiá: Lǎo shǔ yě yǒu huài chù, bǐ fāng shuō...

Wáng Míng: Éi! Nà, wǒ men lái kàn yí kàn shǔ niú de huài chù ba. Jué jiàng...

Gāo xiá: Tǎo yàn! Gòu le! Gòu le! Wǒ men hái shì chī yì diǎn shēng rì dàn gāo ba! Xiǎo Wáng, qǐng nǐ bǎ zhè píng hóng jiǔ dǎ kāi!

B

Gāo xiá: Nǐ men chūn jié de shí hòu yǒu shén me jì huà? Tīng shuō zhè shì yào gēn jiā rén yì qǐ guò de jié rì.

Wáng Míng: Shì a! Wǒ zěn me zhè me bèn, méi xiǎng dào ne! Rú guǒ zài chūn jié de shí hòu qù lǚ xíng, yí dìng yào xiān mǎi piào. Kě shì, dào Sì chuān de huǒ chē piào yǐ jīng mài guāng le! Kǎi dì, dào Lún dūn qù de fēi jī piào, hái mǎi de dào ma?

Kǎi dì: Hái mǎi de dào, kě shì wǒ bǎ wǒ de qián dōu huā guāng le, mǎi bù qǐ.

Gāo xiá: Nà, wǒ men jiù zài yì qǐ hǎo hǎo de qīng zhù qīng zhù ba!

Kǎi dì, Wáng Míng: Hǎo zhǔ yì!

Kè wén

课文

課文

CZYTANKA

75

杰克的旅行日记 (五)

杰克的旅行日記 (五)

二月十三号, 上海
二月十三號, 上海

春节快要来了。已经有节日的气氛; 到处都有人在写春联, 卖鞭炮。
春節快要來了。已經有節日的氣氛; 到處都有人在寫春聯, 賣鞭炮。

好可惜我快要回国了。不能在中国过新年。
好可惜我快要回國了。不能在中國過新年。

我除了要买春联以外, 还要买中国书法的毛笔, 砚台, 还要买旗袍给姐姐...
我除了要買春聯以外, 還要買中國書法的毛筆, 硯臺, 還要買旗袍給姐姐...

所以我的旧箱子放不下这些东西, 我得去买一个新的箱子。好辛苦啊!
所以我的舊箱子放不下這些東西, 我得去買一個新的箱子。好辛苦啊!

Jié kè de lǚ xíng rì jì (wǔ)

Èr yuè shí sān hào, Shàng hǎi

Chūn jié kuài yào lái le. Yǐ jīng yǒu jié rì de qì fēn; dào chù dōu yǒu rén zài xiě chūn lián, mài biān pào. Hǎo kě xī wǒ kuài yào huí guó le. Bù néng zài Zhōng guó guò xīn nián. Wǒ chú le yào mǎi chūn lián yǐ wài, hái yào mǎi Zhōng guó shū fǎ de máo bǐ, yàn tái, hái yào mǎi qí páo gěi jiě jie... Suǒ yǐ wǒ de jiù xiāng zi fàng bú xià zhè xiē dōng xī, wǒ děi qù mǎi yí ge xīn de xiāng zi. Hǎo xīn kǔ a!

pamiętnik Jacka z podróży (5)

13 lutego, Szanghaj

Niedługo chiński Nowy Rok. Panuje już świąteczna atmosfera; wszyscy piją noworoczne sentencje, kupują fajerwerki, jaka szkoda, że niedługo muszę wracać do kraju i nie mogę spędzić Nowego Roku w Chinach. Oprócz ozdobnych kart z noworocznymi sentencjami muszę jeszcze kupić pędzle do chińskiej kaligrafii, kamień do rozrabiania tuszu, no i chińska sukienka dla starszej siostry... Ponieważ do mojej starej walizki wrzuciłem te rzeczy, sie nie zmieści, muszę jeszcze kupić nową walizkę. Co za męka!

Shēng cí

生词

生詞

SŁÓWKA

1.	生日	名 量: 个 (個)	shēng rì 今天是我的生日! Dziś są moje urodziny!	urodziny
2.	快乐 快樂	特性动; 形容	kuài lè 旅行快乐! Szczęśliwej podróży!	być szczęśliwym/ radosnym; szczęśliwy, radosny
3.	万事如意 萬事如意	惯用语	wàn shì rú yì	wszystkiego najlep- szego!
4.	属 屬	动	shǔ 你是属什么生肖的? Spod jakiego chińskiego znaku zodiaku jesteś?	być spod (jakiegoś) znaku zodiaku

5.	生肖	名 量: 个 (個)	shēng xiào 属哪一个生肖的人最 倔强? Spod jakiego chińskiego zna- ku zodiaku są osoby najbar- dziej uparte?	chiński znak zodiaku
	十二生肖	名	shí èr shēng xiào 你知道十二生肖是什么 吗? Czy wiesz, co to jest chiński horoskop?	12 znaków chińskiego zodiaku, chiński horoskop
6.	虎 <i>lub</i> 老虎	名 量: 只 (隻)	hǔ <i>lub</i> lǎo hǔ 虎是一种很漂亮的 动物。 Tygrys to bardzo piękne zwierzę.	tygrys
7.	老鼠	名 量: 只 (隻)	lǎo shǔ 不是每个小姐怕老鼠! Nie każda dziewczyna boi się szczurów!	szczur
8.	相信	动	xiāng xìn 我真相信你。 Naprawdę ci wierzę.	wierzyć, ufać
9.	算命	动受	suàn mìng 你认识一些算命 的方法? Czy znasz jakieś wróżby? 你要算什么命? Czego ma dotyczyć wróżba?	wróżyc

10.	什么的 什麼的	惯用语	shén me de 在市场里什么都有： 水果，肉，青菜，什么的。 Na targu jest wszystko: owoce, warzywa, mięso i tak dalej.	i tak dalej, i tym podobne
11.	迷信	名 量：个 (個)	mí xìn 十三号，星期五一定要 倒楣就是一个迷信。 To, że piątek trzynastego jest dniem pechowym, to po pro- stu przesąd.	przesąd/przesady
12.	好处 好處	名 量：个 (個)	hǎo chù 这辆车子的最大的好处 就是价钱很便宜。 Największą zaletą tego samo- chodu jest jego niska cena.	zaleta, dobra strona
	坏处 壞處	名	huài chù 华沙的坏处是什么都 很贵。 Wadą Warszawy jest to, że wszystko jest tam bardzo drogie.	wada, zła strona
13.	聪明 聰明	特性动; 形容	cōng míng 王小姐聪明得很。 Panna Wang jest bardzo inteligentna.	być inteligentnym; inteligentny
14.	魅力	名 量：种 (種) (rodzaj)	mèi lì 这个人很有魅力。 Ta osoba jest pełna uroku. 他穿的衣服很有魅力。 Ubrania, które nosi, są pełne wdzięku.	wdzięk, urok

15.	比方说 比方說	惯用语	bǐ fāng shuō 我买很多东西：比方说鞋子和裤子。 Kupiłem dużo rzeczy, na przykład buty i spodnie.	na przykład
16.	倔强	特性动; 形容	juè jiàng 我爸爸很倔强, 我更倔强。 Mój tata jest bardzo uparty, a ja jestem jeszcze bardziej uparta.	być upartym; uparty
17.	蛋糕	名 量: 个(個), 块(塊)	dàn gāo 巧克力蛋糕多少钱? Ile kosztuje tort czekoladowy?	ciasto, tort
18.	瓶	量	píng 请你给我一瓶水。 Podaj mi, proszę, butelkę wody.	butelka (czegoś)
	瓶子	名 量: 个(個)	píng zi 这个瓶子里有什么? Co jest w tej butelce?	butelka (jako przedmiot)
19.	打开 打開	动	dǎ kāi 请你打开窗户。 Otwórz, proszę, okno.	otworzyć
20.	春节 春節	名 量: 个(個)	Chūn jié 你们要怎么庆祝春节? Jak zamierzacie obchodzić chiński Nowy Rok?	chiński Nowy Rok

21.	计划 計劃	名	jì huà 下个星期六,你有什么计划? Jakie masz plany na sobotę?	plan/plany
22.	节日 節日	名 量: 个(個)	jié rì 波兰的节日多不多? Czy w Polsce jest dużo dni wolnych?	święto, dzień wolny
23.	笨	特性动; 形容	bèn 这么笨的狗! 你为什么把我的鞋子吃了? Co za głupi pies! Czemu zjadłeś mi buty?	być głupim; głupi
24.	光	助	guāng 别把菜吃光了! Proszę, zjedz to danie do końca!	partykuła nadająca czasownikowi znaczenie skończenia/wyczerpania czegoś
25.	伦敦 倫敦	名	Lún dūn 华沙离伦敦远不远? Czy z Warszawy do Londynu jest daleko?	Londyn
26.	把	助	bǎ 请你把窗户打开。 Otwórz, proszę, (to) okno.	partykuła podkreślająca dopełnienie
27.	花	动	huā 新的衣服, 鞋子, 你花的钱太多了! Nowe ubrania, buty... wydałeś zbyt dużo pieniędzy!	wydawać (pieniądze)

28.	主意	名 量: 个 (個)	zhǔ yì 我现在没有主意。 W tej chwili nic mi nie przychodzi do głowy (dosł. Teraz nie mam pomysłu).	pomysł, plan
29.	气氛 氣氛	名 量: 个 (個)	qì fēn 这家餐厅的气氛差很多。 Atmosfera w tej restauracji pozostawia wiele do życzenia.	atmosfera, nastrój
30.	到处 到處	副	dào chù 在亚洲, 欧洲, 到处都 有好人。 Czy to w Azji, czy w Europie, wszędzie można spotkać do- brych ludzi.	wszędzie
31.	春联 春聯	名 量: 张 (張)	chūn lián 我爸爸最喜欢写春联。 Mój tata najbardziej lubi kaligrafować noworoczne sentencje.	noworoczne sentencje, pisane na ozdobnym czerwonym papierze, umieszczane na drzwiach domu lub obok drzwi – zawierają życze- nia pomyślności i dostat- ku na nadchodzący rok
32.	鞭炮	名 量: 串 chuàn, 个 (個)	biān pào	fajerwerki, sztuczne ognie
	放鞭炮	动受	fàng biān pào 春节的时候你怎么不要 放鞭炮? Jak to, nie chcesz zapalać fajer- werków w chiński Nowy Rok?	zapalać/puszczać fajerwerki

33.	可惜	副	kě xī 我的东西被偷了！ 真可惜！ Moje rzeczy zostały skradzione! Jaka szkoda!	szkoda
34.	除了... (以外)	惯用语	chú le... (yǐ wài) 除了波兰以外, 你还 去过哪些欧洲的国家? W jakich jeszcze krajach euro- pejskich byłeś oprócz Polski?	oprócz... jeszcze...
35.	书法 書法	名 量: 种 (種) (rodzaj)	shū fǎ 你会不会写书法? Czy potrafisz kaligrafować? 你觉得中国书法漂亮吗? Czy uważasz, że chińska kaligrafia jest piękna?	kaligrafia
36.	毛笔 毛筆	名 量: 支	máo bǐ	pędzel
37.	砚台 硯臺	名 量: 个 (個)	yàn tái	kamień do rozrabiania tuszu kaligraficznego
38.	旗袍	名 量: 件	qí páo 我觉得穿旗袍的小姐 很有魅力。 Uważam, że dziewczyny ubra- ne w qipao wyglądają bardzo wdzięcznie (dosł. mają mnó- stwo wdzięku).	qipao (tradycyjna chińska suknia zapięta pod szyję na kołeczki)
39.	箱子	名 量: 个 (個)	xiāng zi 这个箱子会不会太小, 我的东西放得下吗? Czy ta walizka nie jest za mała, czy moje rzeczy się zmieszczą?	walizka

Yǔ fǎ
语法
语法
GRAMATYKA

I Cechy charakteru

生肖 Znak zodiaku	好处 Zalety	坏处 Wady	年份 nián fèn Rok urodzenia	行 Żywioł
 鼠 szczur	有魅力 yǒu mèi lì uroczy 聪明 cōng míng inteligentny 有想象力 yǒu xiǎng xiàng lì pomysłowy, obdarzony wyobraźnią	有竞争能力 yǒu jìng zhēng néng lì zadziorny	24.01.1936–10.02.1937 10.02.1948–28.01.1949 28.01.1960–14.02.1961 15.02.1972–02.02.1973 02.02.1984–08.02.1985 19.02.1996–06.02.1997 07.02.2008–25.01.2009	火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia
 牛 bawół	用功 yòng gōng pracowity, pilny 有耐心 yǒu nài xīn cierpliwy	倔强 jué jiàng uparty	11.02.1937–30.01.1938 29.01.1949–16.02.1950 15.02.1961–04.02.1962 03.02.1973–22.01.1974 09.02.1985–28.02.1986 07.02.1997–27.01.1998 26.01.2009–13.02.2010	火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia
 虎 tygrys	勇敢 yǒng gǎn odważny 大方 dà fāng szczodry 直心眼 zhí xīn yǎn uczciwy	粗心 cū xīn beztroski	31.01.1938–18.02.1939 17.02.1950–05.02.1951 05.02.1962–21.01.1963 23.01.1974–10.02.1975 29.02.1986–16.02.1987 28.01.1998–15.02.1999 14.02.2010–02.02.2011	土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal

 zajac	小心 xiǎo xīn ostrożny 诚实 chéng shí uczciwy 谨慎 jǐn shèn rozważny, powściągliwy	自私 zì sī samolubny	19.02.1939–07.02.1940 06.02.1951–26.01.1952 25.01.1963–12.02.1964 11.02.1975–30.01.1976 17.02.1987–05.02.1988 16.02.1999–04.02.2000 03.02.2011–11.01.2012	土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal
 smok	充满活力 chōng mǎn huó lì energiczny 认真 rèn zhēn poważny	不容忍 bù róng rěn nietolerancyjny	08.02.1940–26.01.1941 27.01.1952–13.02.1953 13.02.1964–01.02.1965 31.01.1976–17.02.1977 06.02.1988–26.02.1989 05.02.2000–23.01.2001	金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal
 wąż	谨慎 jǐn shèn rozważny, powściągliwy 聪明 cōng míng inteligentny	妒忌 dù jì zazdrosny	27.01.1941–14.02.1942 14.02.1953–02.02.1954 02.02.1965–20.01.1966 18.02.1977–06.02.1978 27.01.1989–26.01.1990 24.01.2001–11.02.2002	金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal
 koń	忠心 zhōng xīn lojalny 热心 rè xīn pełen entuzjazmu	没有耐心 méi yǒu nài xīn niecierpliwy	15.02.1942–04.02.1943 03.02.1954–23.01.1955 21.01.1966–08.02.1967 07.02.1978–27.01.1979 27.01.1990–14.02.1991 12.02.2002–31.01.2003	水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda
 koza	温柔 wēn róu delikatny 乐于助人 lè yú zhù rén uczynny	容易改变 róng yì gǎi biàn zmienny	05.02.1943–24.01.1944 24.01.1955–11.01.1956 09.02.1967–29.01.1968 28.01.1979–15.02.1980 15.02.1991–03.02.1992 01.02.2003–21.01.2004	水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda

生肖 Znak zodiaku	好处 Zalety	坏处 Wady	年份 nián fèn Rok urodzenia	行 Żywioł
 małpa	聪明 cōng míng inteligentny 有知识 yǒu zhī shi mądry (dosł. posiadający wiedzę)	自负 zì fù zarozumiały	06.02.1932–25.01.1933 25.01.1944–12.02.1945 12.02.1956–30.01.1957 30.01.1968–16.02.1969 16.02.1980–04.02.1981 04.02.1992–22.01.1993 22.01.2004–08.02.2005	水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo
 kogut	正直 zhèng zhí uczciwy 乐于助人 lè yú zhù rén uczynny 勇敢 yǒng gǎn odważny	虚荣 xū róng próżny	26.01.1933–13.02.1934 13.02.1945–01.02.1946 31.01.1957–17.02.1958 17.02.1969–05.02.1970 05.02.1981–24.01.1982 23.01.1993–09.02.1994 09.02.2005–28.01.2006	水 woda 木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo
 pies	忠心 zhōng xīn lojalny 无私 wú sī altruista	悲观 bēi guān pesymista	14.02.1934–03.02.1935 02.02.1946–21.01.1947 18.02.1958–07.02.1959 06.02.1970–26.01.1971 25.01.1982–12.02.1983 10.02.1994–30.01.1995 29.01.2006–17.02.2007	木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień
 świnia	正直 zhèng zhí uczciwy 容忍 róng rěn tolerancyjny	自负 zì fù zarozumiały	04.02.1935–23.01.1936 22.01.1947–09.02.1948 08.02.1959–27.01.1960 27.01.1971–18.01.1972 18.02.1983–01.02.1984 31.01.1995–18.02.1996 29.01.2007–06.02.2008	木 drzewo 火 ogień 土 ziemia 金 metal 水 woda 木 drzewo 火 ogień

Ćwiczenie 1

Uzupełnij zdania wyrazami oznaczającymi cechy charakteru:

- ① 王太太不怕一个人去旅行，她很……。
- ② 小弟弟一听到生词，就记得。什么都听得懂。他……极了。
- ③ 王先生开车，开得很慢，吃东西的时候不认识的菜不敢吃。
他做事很……。
- ④ 李小姐，一看不懂什么，就很生气。她什么都要马上看得懂。
所以她是一个……的人。
- ⑤ 小王喜欢帮助别人。高霞或者凯蒂有什么问题，他要帮助她们。
他很……。
- ⑥ 下个冬天张先生要到欧洲去。他没有钱也没有时间，然后生病了，
可是他还要去。他……得很！

II Zdania z 把

Partykuły 把 używamy, kiedy chcemy w zdaniu podkreślić dopełnienie.

Podmiot	把	Dopełnienie	动	Wyrazy towarzyszące czasownikowi	
我	把	这本书	看	了。	Przeczytałem już tę książkę.
请你们	把	桌子	放	在这里。	Proszę, wstawcie stół tutaj.

Zapamiętaj

- Konstrukcja z 把 nie może być stosowana z czasownikami wyrażającymi emocje, doznania czy bycie/przebywanie gdzieś lub posiadanie:

● 我把他喜欢
我把他没看见
我妈妈把家在我把钱有

- Przedmiot czynności musi być znany zarówno mówiącemu, jak i słuchającemu.
- W zdaniu z partykulą 把 czasownikowi musi towarzyszyć np. albo okolicznik, albo czasownik z dopełnieniem rezultatywnym lub potencjalnie rezultatywnym, albo partykuła 了:

我要把这本书看
我要把这本书看一下。
我要把这本书看一看。
我要把这本书慢慢地看。
我还没把这本书看完呢。
我把这本书看完了。

1. 我把这件衣服穿一穿。
2. 请你把炒面吃完!
3. 小王把这本书看一看。
4. 高霞请小王把这瓶酒打开。
5. 我把你做的菜吃完了。
6. 凯蒂把自己的脚摔坏了。
7. 下午三点请你把这本书拿来给我。
8. 请你让我把话说完。

Ćwiczenie 2

Utwórz poprawne zdania z podanych fragmentów:

- ① 我 看 把 了 这 片 光 盘 电 影 。
- ② 把 高 霞 妹 妹 穿 这 件 衣 服 给 。
- ③ 吃 你 把 完 这 个 菜 请 。
- ④ 你 的 东 西 请 你 放 把 在 这 里 。
- ⑤ 你 请 把 学 习 学 习 好 好 儿 地 第 十 五 课 。
- ⑥ 请 做 你 得 把 这 个 菜 好 吃 一 点 。
- ⑦ 我 的 新 词 典 他 把 我 不 要 借 给 。

Ćwiczenie 3

Przekształć podane zdania w zdania z 把:

- ① 你应该看一看书。
- ② 他吃了早饭。
- ③ 高霞, 你喝了我的咖啡!
- ④ 我忘了他的名字了。
- ⑤ 请你拿来我的东西。

Ćwiczenie 4

Przetłumacz zdania, używając konstrukcji z 把:

- 1 Proszę, poczytaj trochę książkę.
- 2 Otwórz, proszę, okno.
- 3 Katie złamała nogę.
- 4 On sprzedał samochód.
- 5 On zjadł (do końca) danie zrobione przez mamę.

III Oprócz... jeszcze... 除了...(以外)...

除了	X	(以外)	Y	
除了	凯蒂和小王	(以外),	还有很多朋友来。	Oprócz Katie i xiao Wanga przyszło jeszcze wielu przyjaciół.
除了	足球	(以外),	我什么运动都不喜欢。	Oprócz piłki nożnej nie lubię żadnego więcej sportu.

1. 除了波兰, 英国以外, 我还去过日本。
2. 除了他来以外, 没有人来了。
3. 除了努力学习, 还要休息, 你不要忘记了!
4. 除了小狗以外, 他还有金鱼, 小兔子和老鼠。下次, 他还是要买虎吧!
5. 除了可乐以外, 他什么都不喝。

Ćwiczenie 5

Utwórz zdania, łącząc fragmenty z obu kolumn:

A. 除了姐姐以外	1. 我还要去图书馆。
B. 除了聪明以外	2. 他什么都不喜欢。
C. 除了听音乐以外	3. 他还有小弟弟。
D. 除了买东西以外	4. 他还很勇敢。
E. 除了我家人来以外	5. 还有很多朋友来。

IV Zdania z dopełnieniem rezultatywnym (z 光) i potencjalnie rezultatywnym (z 起)

1. 动 + 光 o czynności wyrażanej przez 动 ‘wyczerpać, zużyć’

Zdanie	rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczonym	这种杯子很好看，已经卖光了。	Ten rodzaj filiżanek jest śliczny, już zostały wyprzedane.
z czasownikiem zaprzeczonym	这种衣服太难看了，还没卖光呢。	Tego rodzaju odzież jest nieładna, jeszcze nie została wyprzedana.

1. 我们的啤酒都被喝光了。
2. 他把我们的菜吃光了。
3. 我们已经用光了这个月的钱了。

2. 动 + 起

Zdanie	potencjalnie rezultatywne	
z czasownikiem niezaprzeczonym	你住得起这么贵的房子吗？	Czy stać cię na zamieszkanie w tak drogim mieszkaniu?
z czasownikiem zaprzeczonym	这种电视太贵了，我们买不起。	Ten telewizor jest zbyt drogi, nie stać nas na niego.

a) stać (kogoś na coś)

1. 我们坐不起飞机，我们还是坐火车去吧！
2. 这家饭馆的菜太贵，我吃不起！
3. 这里看医生太贵，所以我看不起。
4. 这所大学的学费太高，我念不起。

b) 看得起 *szanować (kogoś)*看不起 *patrzeć (na kogoś) z góry, lekceważyć (kogoś)*

1. 你看得起有钱的人吗？
2. 你看得起念¹大学的人吗？
3. 别看不起没念书的人。
4. 请你别看不起我！

c) 对得起 + osoba X – *sprawić, że osoba X będzie dumna z tego, co zrobiliśmy*对不起 + osoba X – *sprawić, że osobie X będzie przykro z powodu tego, co zrobiliśmy*

1. 你考试考不好，你对得起自己吗？
2. 朋友们都对你很好，所以不要做对不起朋友的事。

Ćwiczenie 6

Uzupełnij zdania dopełnieniem rezultatywnym lub potencjalnie rezultatywnym zawierającym wyraz 光 lub 起. W pustych miejscach, w zależności od zdania, może się znaleźć jeden lub dwa wyrazy:

- ① 我的钱已经花……了。我现在一杯咖啡也买……。
- ② 我把你的最爱的东西吃……了。我真对……你。
- ③ 我看……他因为他常常骂父母。
- ④ 这个房间好看极了可是我住……。
- ⑤ 听说这家饭馆的菜很好吃，可是我的钱太少了，吃……。
- ⑥ 你吃……北京烤鸭吗？
- ⑦ 你的工作做得不好。你对……老板²吗？

¹ 念 niàn uczęszczać (do szkoły, na uczelnię).

² 老板 (老闆) lǎo bǎn (量: 个 (個), 位) szef.

ĆWICZENIA WYMOWY

76

I Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

míng tiān	zuó tiān	máo yī	páng biān	huí jiā	qián biān
明天	昨天	毛衣	旁边	回家	前边

77

II Posłuchaj nagrania i powtórz, zwracając szczególną uwagę na tony:

xué xiào	shí yuè	huí qù	wén huà	yú kuài	guó jì
学校	十月	回去	文化	愉快	国际

78

III Posłuchaj nagrania i powtórz:

光 了
卖 光 了
已 经 卖 光 了
机 票 已 经 卖 光 了
波 兰 的 机 票 已 经 卖 光 了
到 波 兰 的 机 票 已 经 卖 光 了
我 到 波 兰 的 机 票 已 经 卖 光 了。

ĆWICZENIA UTRWALAJĄCE

I Przeczytaj poniższy tekst o zwyczajach związanych z chińskim Nowym Rokiem:

中国最重要的节日就是春节(新年)。春节是从农历的一月到十五号。春节的时候大家要大扫除,买新衣服,做最好吃的菜,贴春联,放鞭炮,在外面工作的孩子们,都回家吃团圆饭。夜晚十二点爷爷奶奶发红包给孩子们。

第二天我们要去朋友或者亲戚家拜年。大街小巷都有人说“恭喜恭喜新年好”,“恭喜发财”。春节是中国人放假放最久的一个节日。到了一月十五号的时候是中国的元宵节。过了元宵节春节就结束了。

1. 重要	zhòng yào	być ważnym
2. 农历 (農曆)	nóng lì	kalendarz księżycowy, tradycyjny kalendarz chiński
3. 大扫除 (大掃除)	dà sǎo chú	gruntowne sprzątanie (aby usunąć wszystko, co było złe w poprzednim roku i zrobić miejsce na nadchodzące pomyślne zdarzenia)

4.	贴 (貼)	tiē	przyklejać
5.	孩子	hái zi	dzieci
6.	团圆饭 (團圓飯)	tuán yuán fàn	wspólna, rodzinna kolacja
7.	亲戚 (親戚)	qīn qī	krewni
8.	拜年	bài nián	składać noworoczne życzenia, modlić się, prosić los o pomyślność w nadchodzącym roku
9.	大街小巷	dà jiē xiǎo xiàng	w całym mieście (<i>dosł.</i> na każdej dużej ulicy i małej uliczce)
10.	恭喜恭喜	gōng xǐ gōng xǐ	wszystkiego najlepszego!, gratulacje!
11.	元宵	Yuán xiāo	Święto Lampionów (<i>piętnastego dnia pierwszego miesiąca księżycowego</i>)

II Odpowiedz na pytania:

- ❶ 春节是什么时候开始的?
- ❷ 在外面工作的人, 春节的时候应该怎么样?
- ❸ 爷爷奶奶什么时候发红包?
- ❹ 春节的时候大家要说什么?
- ❺ 元宵节是什么时候?
- ❻ 春节的第二天, 中国人做什么?
- ❼ 春节的时候中国放几天假?

III Spróbuj opowiedzieć w podobny sposób o zwyczajach towarzyszących świętom Bożego Narodzenia (圣诞节 Shèng dàn jié) czy Wielkanocy (复活节 Fù huó jié) w Polsce/w twojej rodzinie.

IV Opisz swój charakter. Czy zgadza się on z charakterystyką twojego chińskiego znaku?

V Czy charakter którejś z bliskich ci osób zgadza się z charakterystyką jej chińskiego znaku? Podaj przykłady na umotywowanie swojej opinii, np. *Mój starszy brat jest spod znaku bawołu. Jest rzeczywiście uparty. Na przykład w minionym roku był chory i nie miał pieniędzy, ale jednak pojechał do Chin.*

👉 CZY WIESZ, ŻE...

Chiński zodiak 十二生肖 Shí èr shēng xiào

Aby dobrze określić swój charakter według chińskiego zodiaku, nie wystarczy znać rok, miesiąc i dzień urodzenia. Trzeba też znać godzinę urodzenia (zob. Lekcja 8) i wiedzieć, któremu z pięciu żywiołów 五行 wǔ xíng (zob. Lekcja 11) podlega rok urodzenia.

Najważniejsze święta chińskie 中国最重要的节日

Nowy Rok 春节 农历的一月到十五号 贴春联, 吃团圆饭, 发红包

Czerwone noworoczne lampiony z życzeniami
powodzenia i bogactwa
恭喜发财 gōng xǐ fā cái

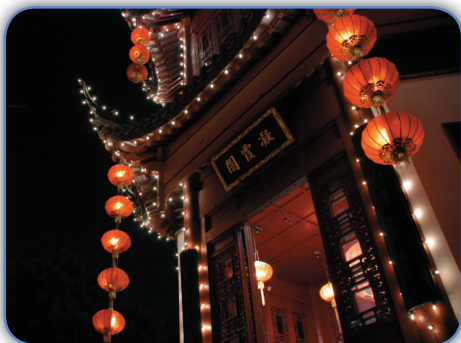
Wejście do zabytkowego chińskiego domu.
Na odrzwiach i skrzydłach drzwi –
czerwone arkusze papieru z noworocznymi sentencjami
春联 chūn lián

Święto Lampionów

元宵节

农历的一月十五号

提³灯笼⁴

W okresie świątecznym przybrane lampionami są świątynie, domy i całe ulice

Lampiony wywieszane z okazji Święta Lampionów są często niezwykle barwne i mogą mieć przeróżne kształty

Święto Smoczych Łodzi

端午⁵节

农历五月五日

划⁶龙舟⁷, 吃粽子

Wyścigi smoczych łodzi.

Na dziobie każdej łodzi znajduje się rzeźba smoczej głowy. Sternik wybija rytm wiosłowania na bębnie

粽子 zòng zi to tradycyjna potrawa związana ze Świętem Smoczych Łodzi. Jak głosi legenda, wielki poeta epoki Walczących Królestw (475-221 p.n.e.), Qu Yuan, w proteście przeciw złym rządcom, rzucił się w nurt rzeki. Okoliczni wieśniacy, chcąc go uratować, wsiedli do swych łodzi i popłynęli mu na ratunek. Jednak nie udało się im go ocalić, zaczęli więc wrzucać do wody przynętę dla drapieżnych ryb (kleisty ryż i mięso owinięte w liście bananowca), aby uchronić ciało wielkiego poety przed pożarciem. Dziś tę potrawę je się na pamiątkę zdarzeń z przeszłości

³ 提 tí podnosić, wznosić.

⁴ 灯笼 (燈籠) dēng lóng (量: 个 (個)) latarnia, lampion.

⁵ 端午 Duān wǔ (量: 个 (個)) Festiwal Smoczych Łodzi.

⁶ 划 huá wiosłować.

⁷ 龙舟 (龍舟) lóng zhōu (量: 条 (條)) smocza łódź.

Festiwal Środka Jesieni

中秋节

农历八月十五日

赏⁸月⁹, 吃月饼¹⁰

Tradycja podziwiania tarczy księżyca w noc Festiwalu Środka Jesieni jest wciąż żywa, także w wielkich miastach. Na zdjęciu Szanghaj

Podczas Festiwalu Środka Jesieni je się *ciasteczka księżycowe* 月饼 *yuè bǐng*. Napis na ciasteczku brzmi: 玉环 *yù huán*, co znaczy *jadeitowy krążek*, *jadeitowa bransoleta*, jak metaforycznie określa się Księżyc. Księżyc, jak i ciasteczko księżycowe, symbolizują pełnię i obfitość zbiorów

Chińska kaligrafia 中国书法 Zhōng guó shū fǎ

Kaligrafia zajmuje wyjątkową pozycję wśród tradycyjnych sztuk kultury chińskiej. Dobra kaligrafia powinna oddawać emocje zarówno zawarte w tekście, jak i towarzyszące jego pisaniu.

Podstawowe przybory chińskiej kaligrafii:

po lewej tusz (墨 *mò*), po prawej kamień do rozrabiania tuszu kaligraficznego (砚台 *yàn tái*) oraz pędzelek (毛笔 *máo bǐ*)

⁸ 赏 (赏) *shǎng* podziwiać (*np. piękno czegoś*).

⁹ 月 (亮) *yuè (liàng)* (量: 个 (个)) księżyc.

¹⁰ 饼 (饼) *bǐng* (量: 个 (个)) ciastko.

Lekcja 4

Ćwiczenie 1

1. 一些人
2. 一本书
3. 两杯咖啡
4. 四个人/一些人
5. 一百块钱

Ćwiczenie 3

1. 十九块九毛九分
2. 二十二块七毛四分
3. 十块零五分
4. 七十四块一毛

Ćwiczenia utrwalające

I

1. 份, 份, 份
2. 杯, 杯
3. 张
4. 本, 块
5. 个
6. 位/个, 位/个

III

1. 王先生叫富明。
2. 张小姐叫阿美。
3. 王先生: 5685538988312, 张小姐: 0086-43859229292
4. 王先生: 04895335870, 张小姐: 0086-46358484987
5. 王先生: wang99@poczta.pl, 张小姐: ameizhang@post.cn

Ćwiczenie 2

1. 一百本英文词典
2. 九十五本中文词典
3. 四十四本英汉 - 汉英词典
4. 三十八本练习本
5. 二十三支笔
6. 两份波文报

Ćwiczenie 4

1. 我要那支。
2. 那位先生姓王。
3. 我要喝冷咖啡。

II

1. 我要买二本书。 → 两
2. 一杯咖啡少多钱? → 多少
3. 这份小说好不好? → 本
4. 这支笔五块三分一毛。 → 毛一分

Lekcja 5

Ćwiczenie 1

1. 我的狗
2. 王太太的姐姐
3. 我的笔

Ćwiczenie 2

1. 一个中国男朋友
2. 一个很好的妈妈
3. 一本很有用的词典
4. 一只很好看的狗
5. 小狗

Lekcja 15

Ćwiczenie 1

1. 勇敢 2. 聪明 3. 小心 4. 没有耐心 5. 乐于助人 6. 倔强

Ćwiczenie 2

1. 我把这片电影光碟看了。
2. 高霞把这件衣服给妹妹穿。
3. 请你把这个菜吃完。
4. 请你把你的东西放在这里。
5. 请你把第十五课好好儿地学习学习。
6. 请你把这个菜做得好吃一点。
7. 我不要把我的新词典借给他。

Ćwiczenie 3

1. 你应该把书看一看。
2. 他把早饭吃了。
3. 高霞, 你把我的咖啡喝了!
4. 我把他的名字忘了。
5. 请你把我的东西拿来。

Ćwiczenie 4

1. 请你把书看一下。
2. 请你把窗户打开。
3. 凯蒂把她的腿摔坏了。
4. 他把汽车卖了。
5. 他把妈妈做的菜吃完了。

Ćwiczenie 5

- A. 3 B. 4 C. 2 D. 1 E. 5

Ćwiczenie 6

1. 光, 不起 2. 光, 不起 3. 不起 4. 不起 5. 不起 6. 得起 7. 得起

Ćwiczenia utrwalające

II

1. 春节是从农历的一月开始的。
2. 在外面工作的人都回家吃团圆饭。
3. 夜晚十二点发红包。
4. 恭喜恭喜新年好, 恭喜发财。
5. 农历一月十五号。
6. 去朋友或者亲戚家拜年。
7. 放十五天假。